

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 4
Joulukuu
2022

Seurantaosasto Rovajärvellä tykistön ampumaharjoituksessa 22.11.2022. Kuva: Jouko Liikanen

Rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto

Käymme jälleen poikkeusjouluun. Sota Ukrainassa tuo tummia sävyjä joulun vieton ylle. Vastaavasti kotimaan joulustakaan ei puutu huolenaiheita. Kustannusten noustessa monen perheen, yksinäisen ja ikäihmisen joulupöytä uhkaa jäädä varsin koruttomaksi. Häätä lähellä ja kaukana ei saa jäädä tietoisuutemme ulkopuolelle. Eihän jouluna ole tarkoitus ummistaa silmiä maailman pahuudelta tai kääriä itseään höttöiseen pumpuliin. Joulun rauha ei löydy valheellisesta vaikenemisestä. Oikeaa rauhaa ei voi loihkia itselleen pelkästään juhlan ulkoisista puitteista.

Todellinen joulun rauha syntyy aivan muusta. Katsotaan vaikka ensimmäisen joulun tapahtumia. Pyhää perhettä kuljettivat eteenpäin veroviranomaisen viheliäinen toimeksianto sekä kiire lähestyvistä synnytyksestä. Eläinten talli Betlehemissä oli karu yösi ja jopa ajanlaskun alun mitapuilla. Silti noiden vaatimattomien puitteiden kaut-

ta meille välittyy rauhaa, joka hehkuu ajan loppuun asti. Ei liene sattumaa, että hieman vastaavalla tavalla joulut rintamalla kansamme historiassa puhuttelivat juuri koruttomuudessaan.

Ensimmäisenä jouluna rauhaa ei vyörytetty väkisin voimalla eteenpäin. Voiton toi sen sijaan armon vastaansanomaton lempeys. Joulun ihme on siinä, että pienen viattoman lapsen syntymä tähän levottomaan maailmaan muutti kaiken. Jouluna itse Maailman Valo laskeutui kirkkaudestaan meidän pimeytemme. Hän otti rikkinäisyytemme kantaakseen. Joulun sanoman voisi kiteyttää niin, että kestävä toivomme on meitä rakastavan Jumalan teoissa. Rakkaudellaan Jumala kutsuu meitä osoittamaan rakkautta toisillekin. Se voi olla välittämistä, auttamista, huolenpitoa ja heikompien puolustamista. Kantamalla vastuumme ja tarttumalla tehtäviimme arjen kutsumustemme keskellä osallistumme itseämme suuremman rakkauden

palvelukseen.

Otetaan mallia ensimmäisenä jouluna yövuorossa raataneilta paimenilta! Nämä aikansa alipalkatut ahertajat saivat kesken arkityönsä todistaa taivaallisen sotajoukon katselmusta. Häikäisevä valo keskellä yön pimeää, enkelien ilmestys ja sanoma Jeesuksessa alkaneesta armon ajasta pysäyttivät väsyneet työläiset. Enkelien ajattomat sanat kutsuvat meitäkin toimimaan:

”Rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto”

Enkelien viestin kuultuaan paimenet riensivät kiireellä tapahtumien polttopisteeseen, piskuiseen eläinten suojaan. Siellä he näkivät itsensä Maailman Valon, nukkumassa eläinten syötökaluissa. Tämä oudoissa puitteissa tapahtunut Pyhän kohtaaminen toi paimenille ilon ja levollisuuden heidän kaikkiin päiviin. Vastedes heidän työllään ja päivillään oli suurempi tarkoitus. Heitä kannatteli Jumalan rakkauden luja peruskallio.

Paimenten tavoin mekin olemme tänään vastuullisella ja ihmisen kokoisella paikalla. Kärsimys Ukrainassa sekä hätä kotimaassa ja maailmalla kysyvät meiltä ennen kaikkea alttiutta auttaa. Pimeys maailmassa haastaa meitä näyttämään teoillamme pimeyttä vahvempaa valoa. Samoin meitä kutsutaan rohkeiksi rinnalla kulkijoiksi. Vastuumme kantamalla, toisia auttamalla ja hyvyttä puolustamalla me toteutamme taivaallista toimeksiantoa, Maailman Valon askelissa. Todellinen joulun rauha syntyy rauhan teoista. Kun katsomme luottavaisin mielin ympärillemme, näemme lukuisia mahdollisuuksia viedä eteenpäin meitä suurempaa rakkautta. Mahdollisuuksiimme tarttumalla joulun rauha tulee todeksi ihmiseltä ihmiselle, sydämeistä sydämeen.

Niko Salminen

Kirjoittaja on reserviläistoiminnasta ja maanpuolustuksesta innostunut pappi Kempeleen seurakunnassa.

Poikkeava vuosi - jälleen

Vuoden 2022 alussa olin toiveikas, että koronasta päästäisiin vihdoon eroon ja palattaisiin takaisin niin sanottuun normaaliin. Tämän toiveen tosin teki tyhjäksi itäinen naapurimme aloittamalla täysimittaisen ja bruttaalin sodan Ukrainaa vastaan. En tähän täysin rikolliseen sotatoimeen sen tarkemmin lähde pureutumaan, olemme sen käänteistä varmasti kaikki tietoisia, vaan katson asiaa Suomen kannalta, positiiviseen keskittyen.

Reservi aktivoitu laajasti heti hyökkäyssodan alkaessa. Aluetoimistoissa tuskailtiin puhelinsoittojen kanssa, kun reserviläiset ottivat massana yhteyttä ja tiedustelivat, että miten pääsevät harjoituksiin, sitoutumaan ja olemaan hyödyksi. Ennennäkemä-

tön määrä liittyi myös paikallisreserviläisiin pitkin talvea ja kevättä. MPK:n kurssit ovat olleet sodan alusta alkaen täynnä, ja jos numerot oikein muistan, nousi viikkoilmoittautumiset kursseille 1500:sta aina 6000:een sodan alussa, jääden tasolle 3-4000 per viikko. Minuun otti myös yhteyttä siviilipalvelusmiehiä, jotka tiedustelivat, miten pääsee mukaan ja olemaan hyödyksi. PIK-KUPAUHA-nimiselle kursseille tuli henkilöitä, jotka eivät olleet ampuneet aseilla kertaakaan, saati sitten suorittaneet palvelusta (terveydellisistä syistä). Kaiken kaikkiaan voi todeta, että suomalaiset vastasivat kutsuun voimalla, joka sai minut tuntemaan ylpeyttä suomalaisuudesta. Ei luikerrellu piiloon, vaan akti-

voiduttiin ja alettiin toimia. Puolustusvoimien aluetoimistot ja prikaatit ovat kuhisseet kuin muurahaiskeot keväällä, helmikuun lopulta alkaen. Käskyjä on tullut järjestää ylimääräisiä harjoituksia ja nostaa yleisesti harjoitusten määrää tuntuvasti. Tämä onkin kylä näkynyt ja tuntunut varmasti jokaisen aktiivin kalenterissa. Puolustusvoimat ovat myös tehneet mittavia materiaalihankintoja, aloittanut NATO-valmistelut ja olleet esillä hienosti monella eri tavalla. Uskon, että suomalaisten luotto Puolustusvoimiin on vain lisääntynyt, kun siellä selvästi on oltu kunnolla hereillä ja toimeenpanokykyä on. A2 keltainen -nimike jätettiin historiaan ja aloitettiin viimeinkin puhumaan asioiden oikeilla nimillä. Se

mitä varten tai vastaan on harjoiteltu vuosikaudet, on viimein saanut avoimesti nimen, Venäjä. Tärkeää on ylläpitää jatkuvasti meidän puolustuskykyämme, myös sitten, kun sotarikolliset on tuomittu ja rauha Ukrainaan joku päivä saatu. Olkoon tämä hyvä opetus ja herätys meidän sukupolvillemme, että emme ole täysin immuuneja sodille vielä näinäkään sivistyksen aikoina, valitettavasti. Harjoittelun pitää jatkua; si vis pacem, para bellum. Nopeasti läpiviety NATO-prosessi tulee antamaan meille myös kansainvälistä turvaa ja uusia taistelutovereita. Saamme tottua siihen, että meidän metsissämme on myös muita kuin suomalaisia, jotka ovat valmiita auttamaan ja jopa puolustamaan meidän rakasta ko-

timaatamme. Uskon, että edeltävien sotien veteraanit olisivat myös halunneet laajempaa apua kansainväliseltä yhteisöltä, kun talvisota käynnistyi. Tällöin oli jo tosin myöhäistä hakea apua, koska kartat ja liittoumat oli jo päätetty. Saimme lähinnä vanhentunutta ja heikkoa kalustoa, joten jouduimme pitkälti pärjäämään omillamme, mikä silloin ei ollut häävi asia. Tämä viisas päätös hakeutua NATO:on antaa meille laajemmat harti-at ja varmistaa sen, että meiltä on paha tulla vaatimaan tulevaisuudessakaan yhtään mitään.

Keskitytään tulevana vuonna harjoituksiin – joita tulee jälleen runsaasti - ja taitojen hiomiseen. Varautuminen ja harjoittelu poikkeusoloja varten poistaa pelkoja ja

pienentää uhkakuvia. Nähdään harjoituksissa!

Sami Pokki,
reservin ylikersantti
Keski-Pohjanmaan
Maaupolustajien Piiri ry:n
puheenjohtaja

Rauhallista joulua ja turvallista uutta vuotta
- Pohjanmaan Maanpuolustaja -

OPI OSAA ONNISTU

ILMOITTAUTUMINEN
POHJANMAAN KURSSEILLE:

WWW.MPK.FI/POHJANMAA

Lokalförsvär - Soldatens grundkurs 1

Den 16-18.9.2022 arrangerades MPK:s första svenskspråkiga Lokalförsvärskurs i Säskylä, som ett samarbete mellan Österbottens och Sydvästra Finlands försvarsdistrikt. Kursen hölls samtidigt med Sydvästra Finlands försvarsdistrikts storövning SYYSHUO-VI22, vilket medförde att utbildarna som i sin helhet kom från Österbotten, kunde stöda sig på allt från bivackering, utrustning, bespisning, till logistik mm som de lokala samverkansaktörerna bidrog med. Samarbetet fungerade perfekt in i minsta detalj.

Som kursnamnet redan påskiner, var kurstemat ett brett spektrum av olika komponenter inom lokalförsvaret, såsom vapenut-

bildning, skyddsutbildning, pansarvärn, pionjärutbildning, första hjälp i strid, sprängämnesutbildning, positionsbestämning och signalverksamhet, samt grunderna i det allmänna tjänstegreppet. Alla moment tog avstamp ur den enskilda soldatens perspektiv, utmynnande i att slutligen verka antingen som stridspar eller som patrull i det enskilda utbildningsämnet.

Kursens uppbyggnad lämpade sig utmärkt för målgruppen, som bestod av en stor majoritet av deltagare som inte genomfört militär-tjänstgöring, men även den handfull av reservister som deltog fick en välbehövlig dos av uppdaterade kunskaper, oberoende av vilket

vapenslag man tjänstgjort i. Björneborgs Brigad kunde bistå med möjligheten att använda simulatorer både i vapenutbildningen och i användning av pansarskott, vilket var en ny upplevelse för de flesta av reservisterna.

Utbildarna slogs av den stora iver de 53 kursdeltagarna uppvisade vid de olika punktutbildningarna, och den suveräna växelverkan mellan deltagare och utbildarna var genom linjen påtaglig. Även deltagarnas uthållighet i att bära full stridsutrustning dagarna igenom imponerade, trots att kursdagarna blev långa.

En extra krydda till kursinnehållet tillkom, då en stor del av deltagarna var

ålämningar, vilket bidrog till ett extra intresse från mediahåll.

Kursresponsen både från deltagarna och utbildarna, samt det mycket lyckade

samarbetet försvarsdistrikten emellan, gör att kursen med största sannolikhet dyker upp i även i nästa års kurskalender.

Kari Rönnqvist
Utbildningschef
Österbottens
Försvarsdistrikt

I skyddsutbildning ingår även kontroll av att stridsparets utrustning sitter rätt.

Simulatorskytte med lätt pansarskott, 66KES88. Avstånd till målprismat 100 m.

Simulatorskytte, avstånd 150 m.

Hornetien jylinää, kranaattien räjähdysä ja nostalgian värinää

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n vierailu pohjoissuomalaisen maanpuolustuksen parissa

Automiehet ovat karaistuneet aikaisiin lähtöihin, heittävätkin usein kukonkin toimiinsa rattiin hypätyään. Niin olivat tehneet ne kauhavalaiset killan jäsenet, joitten oma herätys oli ollut jo kolmen aikaan. Muu retkikunta oli kokoontunut aamukuudeksi Kokkolan ABC:lle, mistä yhdeksän killan jäsentä starttasi kuljettajansa Antti Vierin ohjaamana 8-tielle ja kohti pohjoista. Yksi mies, allekirjoittanut, nousi vielä kyytiin Kalajoelta, ja näin kymmenhenkinen retkikunta oli koossa – kohteena Rovaniemi.

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry
”Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry on maanpuolustusyhdistys, joka kokoaa riveihinsä ajoneuvokuljettajan tehtäviin koulutettuja reserviläisiä sotilasarvoon ja sukupuoleen katsomatta.” Näin kiltä määrittelee itsensä, mutta toimintaan liittyy paljon muutakin, mistä hyvänä esimerkkinä ovat killan tekemät vierailut ja matkat jäseniä kiinnostaviin kohteisiin, niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Nyt ei lähdetty NATO:n päämajaan eikä EU-Parlamenttiin, vaan Jääkäriprikaattiin ja Lapin lennostoon Rovaniemelle, minkä lisäksi paluumatkalla odotti käynti Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimistossa Oulussa.

Killan aktiivinen varapuheenjohtaja, pietarsaarelainen Ari Olli oli käyttänyt vuosien aikana kertyneitä yhteyksiään ja sopinut vierailuretken kohteet varuskunnan komendantin, kapteeni Petri Keihäskosken sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston osastoupseerin, kapteeni Timo Alangon kanssa. Hän oli ollut yhteydessä myös Kainuun prikaattiin ja tiedustellut mahdollisuutta päästä seuraamaan tykistöleirin ammuntoa Rovajärvelle. Rykmenttiupseeri, majuri Riku Rautiainen, oli luvan myöntänyt, joten näin saatiin sopivasti Lapin lennoston vierailun jatkoksi uusi ja mielenkiintoinen tutustumiskohde.

Veli Aution Kokkolan Tilausliikenteeltä saatiin 1+16 hengen MB Sprinter kuljetusalustaksi ja yöpymiset hoituivat Pohjanhoviissa Rovaniemellä ja Hotel Laplandissa Oulussa.

Sama ammatti tai harastus yhdistää. Pikku bussissa on siinäkin mielessä mukava matkustaa, että matkustajat voivat tarvittaessa keskustella ja heittää huulta kaikkien kuullen. Ja oli sitten isäntä tai renki,

Maavoimien uutta ja vanhempaa kuljetuskalustoa oli ajettu esille Jääkäriprikaatin Rovaniemen kuljetuskeskuksessa.

niin autovalmistajan merkki saa kannattajat samaan rintamaan, mutta myös kilpailevan merkin edustajat vastapuolelle. Paremmuudesta otatellaan, mutta toki veljellisessä sävyssä, toisia loukkaamatta – ja loukkaantumatta. Eikä tauko-paikoistakaan tarvitse äänessä, käydään kahvilla samoissa paikoissa, missä aina ennenkin.

ROVITPSTO ja LAPLSTO
Someroharjulla kapteeni Keihäskoski oli vastassa varuskunnan portilla, mistä hän siirtyi bussin kyytiin ja sotilasalueen paikallissoppaaksi. Osa kyydissä olleista kokkolalaisista tiesikin, että Pohjanmaan ilmatörjuntapatteristo oli muuttanut 1970 Kokkolasta Rovaniemelle. Muutamien kokoonpanomuutosten jälkeen nimeksi muutoutui Lapin Ilmatörjuntarymentti, mutta vuoden 2015 puolustusvoimauudistuksen jälkeen ROVITPSTO on nyt osa Jääkäriprikaattia.

Ensikosketus varuskuntaan oli miellyttävä – suoraan syömään, sillä Varuskuntaravintola Someroon oli tilattu lounas jälkiruokakahveineen. Kahvittelu lomassa kapteeni Keihäskoski esitteli pääpiirteissään paikan yksiköt ja toiminnot, ja vierailun luonne alkoi selvitä jo tässä vaiheessa: vieraat olivat täyden huomion kohteena ja kysyä sai, jos joku asia jäi epäselväksi. Kaikkiin kysymyksiin vastattiin, ja vastaajat kyllä tiesivät asiansa.

Jääkäriprikaatin kuljetuskeskus

Puolen päivän jälkeen Autokillan miehet pääsivät todella mielenkiintoiseen paikkaan, tutustumaan Jääkäriprikaatin kuljetuskeskukseen, missä kentälle oli ajettu riviin maavoimien käytössä olevaa kalustoa. Liikenneopettaja Sakari Impiö esitteli ajoneuvot, ja oman ammattinsa asiantuntijat pääsivät rattiin saakka kokeilemaan ajotuntumaa, ja testaamaan jopa miehis-

tökuljetuksiin käytettäviä kasettiratkaisuja kuorma-autojen lavalla.

Rovaniemellä ja muissakin varuskunnissa varusmiesten liikenne- ja ajo-opetus on ulkoistettu yksityisille tahoille. Liikenneopettaja Impiö kehotti viemään viestiä asepalvelukseen tuleville uusille varusmiehille, että ammatitaitoista kuljetushenkilöstöä tarvitaan monilla eri aloilla, joten palvelusaikana on mahdollista hankkia perusteet ammattimaisen raskaan kaluston hallintaan, myös yhdistelmäajoneuvoille. Esimerkiksi Lapin lennostossa Ilmavoimien sotilaskuljettajakoulutus sisältää BECE-luokan ajokorttiopetuksen, perustason ammatinopetuskoulutuksen ja ADR-koulutuksen. Mielenkiintoinen esitys, jonka aika ajoin keskeyttivät jylinälläan nousukiihtoon kiihdyttävät Hornetit.

Lapin lennosto

Oli aika siirtyä Lapin lennoston (LAPLSTO) puolelle. Kapteeni Keihäskoski ajatti Autokillan miesten Sprinterin lennoston portin paremmalle puolelle, mutta sisätiloissa kaikille tehtiin selväksi, että nyt ei ollakaan missä tahansa kyläpaikassa, vaan annettiin kehoitus lukea kaikki puhelimet, kamerat, älykellot tms. eteistilan lokerikkoihin. Hyvin ymmärrettävää, kyse oli operaatioturvallisuudesta, sillä oltiinhan paikassa, minne kaikki halukkaat eivät pääse edes isolla rahalla.

Hävittäjälentolaivue 11:n (HÄVLLV 11) laivueupseeri, majuri Markus Paukeri, esitteli lennoston auditoriossa Lapin lennoston ja ilmavoimien toimintaa, ja jälleen tiedonhaluiset palkittiin selväsanaisilla vastauksilla. Lapin, Karjalan ja Satakunnan lennostot keskittyvät operatiiviseen toimintaan. Lennostojen tehtävä on valvoa ja vartioida Suomen ilmatilaa ja alueellista koskemattomuutta 24 tuntia vuorokaudessa. Pääkalustona Rovaniemellä

ovat kaksimoottoriset McDonnell Douglas F/A-18 Hornet monitoimihävittäjät.

Lentäjien päivät koostuvat opiskelusta ja käytännön lentoharjoituksista. Kansainväliset yhteistointiharjoitukset pohjoismaisten, eurooppalaisten ja NATO-kumppaneiden kanssa pätevöittävät omien Hornet-lentäjiemme osaamisen huipputasolle. Lokakuussa pidetyssä TÄPÄ22-harjoituksessa oli ranskalaisia Rafale-hävittäjiä Rovaniemellä, ruotsalaisten Gripenit ja NATO:n Baltian alueen lento-osaston F-16-koneet ovat jo tuttu näky pohjoisen taivaalla. Lennosto kouluttaa johtokeskus- ja taistelunjohtoliupseereita, apumekaanikkoja, sotilaskuljettajia ja ilmataisteluasemiehiä.

Lapin lennoston varusmiehet ovat hallinnollisesti Jääkäriprikaatin alaisuudessa. Koulutuksesta vastaa Lapin lennosto yhteistyössä Jääkäriprikaatin ja Ilmasotakoulun kanssa.

Sotilaskuljettajat saavat erikoiskaluston koulutuksen

Ilmavoimien sotilaskuljettajakoulutuksesta esitelmöi insinööriyliluutnantti Risto Takala. Vieraat tulivat mm. tietämään, että laivuekuljettajiksi valitut varusmiehet saavat pätevyyden toimia

lentokentällä polttoaine-, puhdistus- ja laitehuolto-tehtävissä. Autokillan miehet oli huomioitu myös lennoston auditorioon järjestetyllä munkkikahvitarjoilulla, josta vastasi Rovaniemen sotilaskotiyhdistys – vieraista pidettiin hyvää huolta, kaikilla suupielet sokerissa. Lapin lennoston käytössä oleva erikoisajoneuvojen esittely oli järjestetty kentän platalle, mutta sitä ennen automiehet johdatettiin Hornetien huoltohalliin seuraamaan miljoonaluokan koneiden ja oheislaitteiden, esim. harjoitusohjusten, määräämis- ja ylläpitohuoltoja.

Hornet lähietäisyydellä

Nuorella Hornet-lentäjällä oli sana ja kokemuksen antama tieto hallussaan, kun hän esitteli kahden silmän hetkellä työn alla olevan Hornetin sielunelämää. Autokillan miehet pääsivät nyt tutkailemaan lähietäisyydeltä hieman erilaisempaa ohjaamoa, josta löytyi jopa kauhua nostattava näyttöjen, mittareiden, vipujen ja nappien määrä. -Kuinka tätä ohjataan maassa, oli yleisin vieraitten kysymys. Yksi lentokonemekaanikko ei selviydy koko Hornetin huollosta, vaan heitä on useita, jokaisella oman osaamisensa erityisala. Eikä mekaanikon työkalupakkiaan kovin Sorjos-Matin pakkia muistuttanut. Työmääräykset oli kyllä Wordilla tulostettu, mutta täynnään maallikolle mitäänsanomattomia koo-deja.

Lentotekniikkalaivueen (LTEKNLV) ylikersantti Pyrrö ja kersantti Nissi esittelivät platalla Lapin lennoston käytössä olevia ilmavoimien erikoisajoneuvoja. Jälleen mieluisaa nähtävää ja kuultavaa automiehille. Ilmavoimien pelastusyksikön autojen varustus on suunniteltu omiin erityistarpeisiin, ja henkilöstö saa niihin oman koulutuksensa. Vaikutuksen teki myös esittelijöiden

ammattitaito ja sitoutuneisuus oman toiminta-alueensa hallintaan, niin tietopuolisesti kuin käytännönkin tasolla. Omasta työpaikasta oltiin ylpeitä. Jälleen oli aistittavissa viesti tuleville varusmiehille ja -naisille, asepalvelus antaa mahdollisuuksia myös ammattiin ja motivoivaan työhön, jolla on merkitystä.

Norvajärvi

Varuskunnan komendantti, kapteeni Keihäskoski, oli järjestänyt kiltalaisille vierailun päätteeksi erikoisen yllätyksen – käynnin saksalaisten sotilaiden hautausmaalle Norvajärvellä, noin 20 km Rovaniemen keskustasta pohjoiseen. Paikka on normaalisti auki kävijöille vain kesäisin. Tälle 1,5 hehtaarin hautausmaalueelle, jonka näkyvimpänä merkinä on Norvajärven rantaan pystytetty kivinen mausoleumi, on haudattu toisen maailmansodan aikana Pohjois-Suomen rintamalla kaatuneita saksalaisia sotilaita 2 683 miestä. Kulku kohteeseen sysipimeässä määntymässä oli mieleenpainuva, samoin tuhansien nimien peittämät muistotaulut kivisillä seinillä, puhumattaakaan mausoleumin aulatilassa olevasta Äiti ja poika-muistomerkestä.

Vähän matkan päässä saksalaisten hautausmaasta on jatkosotamme 1941–44 aikana kaatuneille norjalaisille vapaaehtoisille pystytetty muistomerkki. Norvajärven hautausmaa-alue on vaikuttava ja käymisen arvoinen paikka varsinkin kesäaikaan kauniin ympäristönsäkin perusteella.

Rovajärven tykistöleiri

Rovajärven ampuma-alue on noin 1 100 km² alue, jota käytetään lähinnä tykistö- ja kranaatinheitinjoukkojen harjoituksissa ja sijaitsee Kemijärven, Pelkosenniemen, Rovaniemen ja Sodankylän kuntien alueella. Autokillan miehet olivat luovuttaneet Hotelli Poh-

Maalialueelle 1,8–1,9 km päähän tulenjohtopaikasta ammuttiin tarkistus- ja vaikutusammuntaa ja lopulta harjoituksen kaikkien tulyyksikköjen yhteiset iskut.

janhovin avainkorttinsa kello kuudelta pyydetyn aamupalan jälkeen, ja bussi saapui hyvissä ajoin ennen kahdeksaa Heinuvaaran leirialueen alatykkipihalle, mistä jatkettiin autosaattueessa seuraamaan tykistöleirin loppuammuntaa, jonka oli määrä alkaa klo 10.00. Tulenjohtopaikalle riitti vielä käveltävää ylös vaaran rinnettä, mikä ei todellakaan ollut helppo taival killan varttuneemmille jäsenille, mutta järjestävän seuran puolesta oli toki huolehdittu jälkipään valvonnasta.

Tulenjohtopaikalla ollut varoupeeri selvitti seuran taosastolle loppuammunnan kulun minuuttien tarkkuudella. Vaaran juurella jaetut puolustusvoimien kypärät oli asetettu tiukasti paikoilleen, ja eräillä alkoi jo partakin huurtua mukavassa 18 asteen pakkasessa, kun raskaiden aseiden ensimmäiset lähtölaukaukset rikkoivat erämaan rauhan. Kainuun, Karjalan ja Panssariprikaatien tykistö- ja heitinyksikköjen tarkistusammunnat mitattuihin maaleihin suoritettiin ensin ns. kahden kertoina, ja tuliase-

missa annettiin tämän jälkeen tykeille ja heittimille uudet ampuma-arvot, jotka perustuivat tulenjohtoryhmän havaintoihin maalialueella.

Ja kymmeneltä se sitten vaaramaiseman äänimaailma repesi! Kaikki kolmen prikaatin raskaat

aseet, kenttähaupitsi 122H63:t, 155 mm panssarihaupitsi K9:t ja 120KRH:t ampuivat iskun kaikkiin maalialueen kolmeen kohteeseen – ja viimeisten räjähdysten kaiun laannuttua saatiin siellä nähdä vain mustaa muraa, säpäleisiä puunrunkoja ja irti repeytyneitä kantoja! Täydellistä!

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto, Hiukkavaara

Ammuntojen päätyttyä matka jatkui Heinuvaarasta Oulun Hiukkavaaraan. Aluetoimiston osastoupeeri, kapteeni Timo Alanen, oli Autokillan miehiä vastassa heti Hiukkavaaran vanhalle sotilasalueelle saavuttua. Nykyään entisissä esikunnan ja sotilaskodin rakennuksissa toimivat aluetoimisto ja Oulun Poliisilaitos.

Kapteeni Alanko esitteli alueeltaan laajan yksikkönsä rakennetta, toimintoja ja kohteita, joissa on puolustusvoimauudistuksen jälkeen tapahtunut paljon muutoksia. Pää tavoite on aina suunnitella toiminnot Suomen sotilaallinen puolustuskyky edellä. Aluetoimistot ovat tulevia varushenkilöitä ja reserviläisiä varten, joten sieltä saa vastaukset kaikkiin asevelvollisia koskeviin asioihin.

Vieraat pääsivät tutustumaan myös aluetoimiston asenäyttelyyn ja vasta peruskorjattuun vanhaan kasarmirakennukseen, jota tullaan hyödyntämään myös harjoituskäytössä.

Kiertojoulu Hiukkavaaran entisellä kasarmialueella palautti monen mieleen omat varusmiesajat, mutta silloin tutut paikat näyttivät nyt ikään kuin pienemmässä mittakaavassa ja arkisina – mennyt maailma oli kadottanut hohtonsa.

Autokomppania – nostalgiaan kehto

Kolmannen retkipäivän aamuna sai nukkua pidempään, kun nyt menttiin oman aikataulun mukaan. Koh-

teenä oli automiesten Mekka, Intiön kasarmialueella sijaitseva Autokomppania, eli 1.ErAutoK. Yksikkö muutti Oulusta Kajaaniin vuoden 1997 alussa ja kuuluu nyt Kainuun prikaatin Kuopion huoltopataljoonaa sen yhtenä perusyksikkönä, 1ERAUTOK.

Intiön vanhaa kasarmialuetta ajettaessa kuului useammasta suusta henkilökohtaisia muisteluksia vanhojen rakennusten sijainnista ja niihin liittyvistä toiminnoista. Nykyään voimakkaasti uudistetulla ja uudelleenrakennetulla alueella on säilytetty paljon vanhaa rakennuskantaa. Silloinen Autokomppanian rakennus on juuri nyt työn alla oleva Oulun keskustan kasarmit – K7 – peruskorjauskohde Veteraanikatu 9, käyttäjinä tulevat olemaan Maanmittauslaitos ja Metsähallitus.

–No, saattavat Autokomppanian kulta-aikojen automiehet huokaista, muistot sentään säilyvät!

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Varuskunnan komendantti, kapteeni Petri Keihäskoski, toivotti Autokillan vieraat peremmälle varuskuntaravintola Someron pöytien ääreen.

Ilmavoimien pelastusyksiköissä on ajoneuvoja moniin eri tilanteisiin erilaisissa olosuhteissa.

Lapin lennostossa oli menossa normaali päiväohjelma; kaksi Hornetia oli juuri noussut kiitoradalta harjoitustehtäväänsä ja maakalusto on valmiina siirtämään konetta hangaari-alueella.

Liikenneopettaja Sakari Impiö sai vastaanottaa Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Killan pöytästandaarin, luovuttajana Ari Olli. Hannu Saari ja Antti Vieri todistivat tapahtuman.

Tulenjohtopaikalla vaaran rinteessä ei sentään tuullut, mutta 18 asteen pakkaseen oli itse kukin varautunut lämpimästi puukeutumalla. Ari Olli, Ilkka Jylhä ja Antti Vieriä paletit.

Entisestä 1.ErAutoK:sta Intiön kasarmilla ovat vain seinät jäljellä, toteavat Ari Olli, Ilkka Jylhä, Matti Hautamäki, Harri Kari ja Lasse Rajamäki. Tilalle ovat tulleet siviilien toimistot ja asuinhuoneistot.

Norvajärvellä, parikymmentä kilometriä Rovaniemeltä pohjoiseen, sijaitsee saksalaisten sotilaiden hautausmaa ja mausoleumi. Aulatilassa on vaikuttava "Äiti ja poika"-muistomerkki.

Kauhavalainen reservin alikersantti Matti Hautamäki on vuosien aikana osoittanut harrastuneisuutta ja aktiivisuutta maanpuolustuksessa osallistumalla mm. PAUHA-harjoitusten kuljetustehtäviin. Tunnustuksena näistä ja Autojoukkojen Killan tarkoituspärien edistämisestä hänelle luovutettiin Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Killan ansioristi nro 18.

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Killan vpj. Ari Olli luovutti killan standaarin muistoksi käynnistä ja hyvästä yhteistyöstä Hävittäjälentolaivue 11:n laivueupseerille, majuri Markus Paukerille. Kuva: Eero Muhonen

Varuskuntaravintola Someron takaseinää komistaa kuvanveistäjä U.K. Kärrin kelohirsinen teos ”Partio tunturissa”.

Antti Vieri kokeili, millaista on istua miehistökuljetuksiin varustetun kuorma-auton turvakehikossa. (Viereinen kuva)

Kapteeni Timo Alanko, Oulun Hiukkavaarassa sijaitsevan Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston osastoupseeri, kävi vieraitten kanssa läpi yksikkönsä päätoimintoja ja kertoi myös viimeaikaisten organisaatiomuutosten vaikutuksista maakunnissa sekä asevelvollisten jareserviläisten palvelutarjonnasta.

Teutoburgin metsästä Ukrainaan

Teutoburgin metsä vuonna 9 jKr

Germaanipäällikkö Arminius palveli Rooman armeijassa, kouluttautuen roomalaisen sodankäynnin perusteisiin ansiokkaasti. Valloitettuaan Gallian, Rooma havitteli myös Germaanian haltuun ottamista. Germaaniaan roomalainen maaherra, Publius Quintilius Varus, oli aloittanut voimakkaan roomalaistamisen hallitsemillaan alueilla, pyrkien laajentamaan Rooman valtakuntaa ja imperiumia. Vastavetona useat germaaniheimot nousivat kapinaan Roomaa vastaan.

Arminius palasi Germaaniaan ja valmisteli useat germaaniheimot kapinaan roomalaisten valtakuntaa vastaan. Varuksen tunkeutuessa 3 legioonan ja tukijoukkojen (auxilia) turvin Germaaniaan metsien läpi, johti Arminius kapinalliset heimot kurinalaisesti ja metsämaastoa taitavasti hyväksikäyttäen roomalaisten kimppuun. Taistelu Teutoburgin metsässä päättyi koko Varuksen armeijan tuhoon, Varuksen tehdessä itsemurhan miekkaansa syöksyen, roomalaisen tavan mukaan. Roomalaiset eivät tämän jälkeen pystyneet ottamaan haltuunsa germaaniensa alueita Reinin pohjoispuolelta. Roomalaiset tekivät tämän jälkeen kostoiskuja Germaaniaan, mutta Reininmaa jäi heiltä saavuttamatta.

Ukraina 2014–2022

Venäjän imperiumi otti haltuunsa Krimin niemimaan 2014 ja aloitti Ukrainan itä- ja koillisosien miehityksen valeoperaatioiden turvin. Barbaarimainen, brutaali Venäjän hyökkäys on todellisuutta vuonna 2022. Ukraina käy katkeraa

Taistelu Teutoburgin metsässä, (Die Schlacht im Teutoburger Wald), Hermann J. W. Knackfuß (1848–1915), Museumslandschaft Hessen Kassel

kamppailua imperialistista Venäjää vastaan, pelastaakseen kansallisen olemassaolonsa ja valtiollisen itsenäisyytensä.

Samankaltaisuus Teutoburgin metsän taisteluun yli 2000 vuoden taakse, on selkeästi havaittavissa. Imperialistinen valtio yrittää väkivallan rajattomin keinoin alistaa naapurimaataan osaksi itseään. Ukrainan sitkeä taistelu on verrattavissa moniin kansallisiin itsenäisyystaisteluihin aina Teutoburgin sankarillisesta torjuntataistelusta imperialistista ahneuden sokaise- maa, rikollista valloittajaa vastaan. Pahuus asuu patologisten, persoonallisuus- häiriöisten despoottien rikkinäisissä, itsekeskeisissä mielisissä.

Olemme saaneet seura-

ta järkyttäviä tapahtumia, raakaa murhaamista ja ihmisten alistamista 24.2.2022 lähtien. Länsimaiden ja Naton tulee nyt lopettaa Venäjän brutaali aggressio voimakeinoin. Se tarkoittaa aktiivista sotilaallista interventiota Venäjää vastaan. Se on ainoa oikea tie raakalaismaisen väkivallan lopettamiseksi.

Tulevana itsenäisyyspäivänä 6.12.2022 muistamme myös sankarihaudoilla Isänmaan puolesta henkensä antaneita puolustajiamme ja sankareitamme ja kannustamme samalla Ukrainan kansaa voittamaan paholaisen armeijan. Aivan kuten Arminius joukkoineen vuonna 9 jKr. Teutoburgin metsässä.

Jussi Rytönen

Syksy Teutoburgin metsässä, (Herbst im Teutoburger Wald), Foto Nikater (GFDL)

Reservin kersantti Annika Wistbacka – kokemuksia ja näkemyksiä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta

Oletko suorittanut naisten vapaaehtoisen asepalveluksen? Jos olet, niin missä, milloin, missä aselajissa ja mikä on sotilasarvosi?

–Suoritin naisten vapaaehtoisen asepalveluksen Upinniemiessä, Kirkkonummella saapumiserässä 1/04. Olen moottorialiupseeri ja sotilasarvovoltani kersantti. Osa meistä lähetettiin alokaskauden alussa Kaartin jääkäriyrykmenttiin Santahaminaan autokouluun, jossa ajoimme yhdistelmäajoneuvokortin. Suoritin alokaskauteni ja aliupseerikoulun kaartinjääkäriä ja saimme samalla myös koulutuksen asutuskeskustaisteluun. Aliupseerikoulun jälkeen palasin takaisin Upinniemeen, jossa palvelin loppuajan ryhmänjohtajana huoltojoukoissa.

Millaisia kokemuksia sinulla on tähän mennessä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta? (MPK/Maanpuolustus-koulutusyhdistys, MNL/Maanpuolustusnaisten liitto, NVL/Naisten Valmiusliitto, muu järjestö tai yhdistys?)

–Alun perin päätökseeni lähteä suorittamaan vapaaehtoista asepalvelusta taisi vaikuttaa vahvasti äitini aktiivinen työ sotilaskodin puolella. Taisin itse olla reilu kymmenen vanha, kun ensimmäisen kerran autoin äitiä jakamalla munkkeja ja hernekeittoa sotilaskodin nimissä. Kiinnostus vapaaehtoiseen maanpuolustukseen on aina ollut vahva perheessämme. Myös pikkusiskoni on suorittanut asepalveluksen. Monta vuotta kerkesi vierähtää omasta palvelusajastani, mutta 'kipinä' lähteä uudestaan mukaan toimintaan tuli Puolustusvoimien vapaaehtoisesta ampumapäivästä, joka pidettiin Vaasassa. Itselläni oli se tilanne, että lapset alkoivat olla niin isoja, että pärjäisivät jo ilman äidin jatkuvaa läsnäoloa, ja kotona oleva lypsykarjatilaa laajennustyöt

Ruotsinkieliselle Pohjanmaalle kotiutunut reservin kersantti Annika Wistbacka on tuttu hahmo monelle MPK:n kursseille osallistuneelle maanpuolustajalle. Kuva Annika Wistbackan arkistosta

oli saatu päätökseen. Arki rullasi taas normaalisti ja koin, että nyt on hyvä hetki lähteä mukaan toimintaan, sillä voin panostaa siihen enemmän.

Lähdin liikkeelle Naisten Valmiusliiton pitämästä kriisinhallintakurssista. Kurssi oli erittäin hyvä ja tästä heräsi ajatus lähteä päivittämään niitä omia sotilastaitoja ja oppimaan uutta. Tätä kautta päädyin MPK:n kursseille, jotka ovatkin täyttäneet tämän vuoden kalenterini viikonlopun mukavasti.

Mikä on omalla kohdallasi ollut haastavinta lähteä mukaan maanpuolustustoimintaan? Mikä raja piti ylittää – jos sellaista oli?
–Lähdin varusmiespalveluksen jälkeen opiskelemaan ja tieni vei Pohjanmaalle. Täältä löysin myös aviomieheni, jonka kanssa viljelemme ja pidämme hänen suvullaan ollutta lypsykarjatilaa. Lasten ollessa pieniä aloimme rakentamaan uutta navettaa ja seuraavat vuodet olivatkin hyvin kiireisiä. Nyt kun tilanne on työrintamalla rauhoittunut ja lapset ovat sen verran isoja ja pärjäävät, on ollut sopiva hetki lähteä

osaltani mukaan vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen. Koen, että minun kohdallani tämä tauko on tehnyt hyvää ja syventänyt niitä arvoja, jotka itse koen tärkeiksi. Kiireiset vuodet ovat antaneet myös hieman lisää perspektiiviä.

Mitkä ovat tämän päivän vaikuttimesi olla mukana maanpuolustustoiminna ja mikä siihen on motivoitunut?

–Se miksi olen lähtenyt mukaan MPK:n toimintaan, on syvä halu olla mukana reserviläistoiminnassa varsinkin nyt, kun maailmalla tapahtuu. Haluan olla mukana kantamassa vastuuta maamme turvallisuuden rakentamisessa. Toinen asia on se, että olen päässyt mukaan mielenkiintoisille kursseille, esimerkiksi spol/sotilaspoliisi-, ammunta- ja selviytymiskurssit. Täällä Pohjanmaalla on ollut ammattitaitoisia ja hyviä kouluttajia ja kursseja hyvin tarjolla.

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden ja miten voit siihen itse vaikuttaa?

–Kulunut vuosi on osoittanut sen, miten vahva meidän suomalaisten maanpuolustustahto maamme kohtaan on. Reserviläistointi on kasvanut hurjasti ja varsinkin naiset ovat aktivoituneet. Tämä on ollut asia ja se, että kynnys on tehty matalaksi lähteä mukaan toimintaan. Meillä on vahva ammattitaitoinen armeija. Osaava ja motivoitunut reservi sekä maanpuolustustahtoinen kansa. Olen luottavainen tulevaisuutta kohtaan. Omalta osaltani voin pitää huolen siitä, että

taitoni ja tietoni ovat ajantasaisia kouluttamalla itseäni ja tietenkin pitämällä kunnostani huolta.

Jos mietit tasa-arvon kannalta, niin miten uskot maanpuolustuksen kehittyvän Suomessa?

–Kun itse hakeuduin asepalvelukseen, elettiin aikaa, jolloin naisten vapaaehtoinen asepalvelus oli vielä suhteellisen vähäistä. Itselläni palvelus sujui hyvin, enkä tuntenut syrjintää missään vaiheessa. Sieltä mentiin mistä pojatkin menivät ja tunsin olevani yhtä ryhmämme kanssa. Meillä oli hyvä yhteishenki. Nyt sivusta seuranneena olen laittanut merkille monta hyvää kehitystä koskien naisten vapaaehtoista asepalvelusta. Asenteet ovat muuttuneet kannustavammiksi lähteä mukaan, tietoa on enemmän sitä etsivälle ja kasarmien yhteismajoituskokeilut ovat mielestäni positiivinen asia. Uskon, että tällä on vahva positiivinen merkitys ryhmän yhteishengen muodostumiselle. Kannatan itse yleisiä kutsuntoja koko ikäryhmälle. Yleinen kutsuntatilaus, mutta naisilla edelleen vapaaehtoinen asepalvelus. Tämä olisi hyvä mahdollisuus naisten saada oikeaa ja ajankohtaista tietoa puolustusvoimista ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta. Maanpuolustus kuuluu meille kaikille. Tällä tavoin uskon, että vapaaehtoisten naisten määrää saataisiin nostettua, kun siitä tehdään entistäkin sujuvampaa. Täytyy samalla kehua MPK:n naisille suunnattuja kursseja, joita ovat esimerkiksi Sotilaan perustaidot naisille -kursit. Tämä on oiva tilaisuus päästä kokeilemaan soti-

laan perustaitoja, vaikka ennen inttipäätöksen tekemistä.

Onko sinulla joku muu harrastus, joka tukee omaa/perheen turvallisuutta?

–Tykkäämme liikkua ulkona perheen kanssa. Sisimmässäni palaa pieni 'partiolaisliekki', joka on siirtynyt lapsiimme. Kaikenlainen puuhastelu ulkosalla ja erätaitojen harjoittelu. Ampumaharrastus on ollut tärkeässä asemassa itselläni ihan lapsuudesta asti. Tulen perheestä, jossa sekä äiti että isä kävivät hirvimetsällä. Vaikka hirvimetsällä en ole itse käynyt moneen vuoteen, on lajin harjoittelu säilynyt niin kivääri- kuin pistoolipuolella aktiivisena. Tietenkin pitää myös todeta, että pyörittämällä lypsykarjatilaa tuotamme kotimaista naudanlihaa ja puhdasta maitoa sekä ylläpidämme näin osaltamme Suomen omavaraisuutta. Tämäkin on turvallisuutta lisäävä tekijä.

Tavoitteesi maanpuolustukseen liittyen? Miten aiot saavuttaa sen?

–Omat tavoitteeni maanpuolustuksessa ovat kehittää niitä omia taitoja ja hakea rohkeasti oppia uusista asioista. MPK:lla on katta-

va tarjontaa ihan kaikenlaisista kursseista. Vierivä kivi ei sammaloitu!

Varusmiesajaltani sain kokea oman aselajini, ja nyt on ollut mielenkiintoista päästä kokeilemaan uusia asioita. Tietenkin olen saanut motivaation ylläpitää sitä omaa kuntoa.

Terveiset lukijoille:

–Haluaisin lähettää sellaiset terveiset lukijoille, että lähtekää rohkeasti mukaan MPK:n tai vastaavan vapaaehtoista maanpuolustusta tarjoavan järjestön tai yhdistyksen toimintaan mukaan. Aluksi pelkäsinkin, että mitenkähän tällainen keski-ikäinen kolkutteleva perheenäiti sopii näihin kuvioihin enää mukaan, mutta huoleni oli täysin turha. Kurseille hakeutuvat ovat samanhenkisiä ja kaikilla on into oppia uutta. Hyvä ryhmähenki on ollut yksi parhaista kurssin antimista ja lisäksi tutustuu uusiin ihmisiin. On ollut ilo nähdä, miten samat tutut kasvot pyörivät koulutuksessa. Voin vain osaltani kiittää niitä kaikkia motivoituneita ja asiantuntevia vapaaehtoisia kouluttajia, jotka tulevat meitä varten viikonlopusta toiseen pitämään meille reserviläisille ja vapaaehtoisille kursseja. Lämmin kiitos!

Nimi: Annika Wistbacka
Asuinpaikkakunta: Teerijärvi
Kotoisin: Kirkkonummi
Koulutus: Ylioppilas, agrologi (AMK)
Asepalvelus: 1/04 SLMEPA, Upinniemi
Perhe: Aviomies, kaksi lasta (10- ja 12-vuotiaat)
Harrastukset: Luonnossa liikkuminen, ammunta ja kutominen
Motto: Jos ei mitään yritä, ei mitään voi saavuttaakaan.

Upinniemi, kuva: Merivoimat

Selviytymiskurssi PAUHA 2018, kuva: Jouko Liikanen

Miehistönkuljetusajoneuvo lähdössä maastoharjoitukseen Upinniemiessä, Kuva: Merivoimat

Koulutuskeskus, Pikku-Berliini ja metsätyöleirit Haapajärvellä

Vähemmän tunnettua sota-historiaa löytyy lähes jokaisesta kunnasta. On yllätys, että pikkupitäjässä saattoi olla samaan aikaan pari tuhatta nuorta alokasta, satoja sotavankeja ja satoja saksalaisia sotilaita. Valitettavasti ihmisillä on tiedoissa puutteita, koska sota-aikana myös vankileirit, koulutuskeskukset ja huoltotukikohdat olivat sotilaskohteita, ja niistä löytyy vähän valokuvia tai tietoja.

Jalkaväen Koulutuskeskus 13

Jv.Koul.K. 13 toimi Haapajärvellä 1940–1944. Siihen kuului silloin esikuntansa lisäksi kaksi pataljoonaa eli esim. 16.10.1941 yhteensä 36 upseeria, 89 aliupseeria, 1494 sotilasta ja 26 lottaa. Kun kunnan väkiluku oli 9 000 asukasta, merkitsi koulutuskeskuksen nuorten miesten tulo eri puolelta Suomea suurta muutosta pitäjän elämään. Koulutuskeskuksen sijaintiin vaikutti rautatie ja majoitusmahdollisuudet eri kouluilla ja yksityistaloissa. Esikunta sijaitsi keskustan koululla ja komppaniat oli hajautettu eri kylille.

Vaikka nimismies koulutuskeskuksen joululehdessä 1941 kertoo, että koulutuskeskuksesta ei ole ollut mitään haittaa, vaan vain hyötyä esim. metsäpalojen sammuttamisessa ja sankarihautajaisten apuna, niin toki nuorten eri sukupuolta olevien nuorten vapaa-ajanviettoon ei riittänyt vain paikallinen kahvila suojeluskuntatalossa. Valtioneuvosto oli 28.6.1941 antanut päätöksen tanssien ja julkisten huvien kiellosta sekä alkoholin ja urheilun rajoittamisesta. Urheilu ja alkoholi päästettiin panna keväällä 1942, mutta pysyvästä tanssikiellosta tuli sota-aikana dogmi. Luvattomasta tanssimisesta langetettiin sakkoja, mutta tanssien järjestämisestä oli luvassa jopa kolmen kuukauden vankeustuomio. Tanssikielto ei koskenut kuitenkaan paikkakunnalla olevia saksalaisia tai heidän majapaikkojaan. Paikalliseksi poliisille tuli kuitenkin lisätyötä laittomiin tanssitilaisuuksiin osallistuvien pidätyksillä.

Kun talvisota päättyi ja Haapajärvellä sijoitetut kuuhmolaiset siirtolaiset pääsivät palaamaan kotiseudulle, alkoi kylille saapua täydennyskoulutukseen jo talvisotaan osallistuneita reserviläisiä, joilta oli koulutus jäänyt kesken. Esim. Kumisevan kylälle komppanian miehistö majoittui talojen tupiin ja koululle, jonne tuli myös ruokailu-

parakki. Taloihin sijoitettiin myös esikunta ja varastotiloja. Niistä otettiin tiloja upseerien ja aliupseerien asunnoiksi. Motivaatio vanhoilla miehillä ei ollut paras mahdollinen marsseissa ja sulkeisharjoituksissa. Loppuvuodesta 1940 ja vuoden 1941 puolella väki koulutuskeskuksissa alkoi nuorentua alokkaiden koulutuksen myötä, kun alettiin kouluttaa vuosien 1921–1926 ikäluokkia. Koulutuskeskus toi vä-

Suomalaisten keskityskoulutukset vaativat 470 junaa eli 31 % kapasiteetista.

Jääesteet, kelirikko ja strategia edellyttivät saksalaisilta noin kahden kuukauden huoltomateriaalin varastointia tai peräti puolen vuoden varmuusvarastoa. Saksan Lapin Armeijalla oli sodan lopussa ampumatarvikkeita noin vuodeksi ja elintarvikkeita ja polttoaineita runsaaksi puoleksi vuodeksi.

Siellä oli valmiina jo suojeluskunnan varastotilat ja ampumarata. Niiden lisäksi saksalaiset rakensivat omia parakkeja. Saksalaisten elintarvikehuoltoon kuuluivat myös suuret viini- ja alkoholivarastot, samoin heillä oli varastoalueella jopa sikoja kasvatettavana. He valmistivat myös puuhiiltä omassa miilussa. Saksalaisen autokomppanian majoitustilana toimi nuorisoseurantalo Kaunisto. Ylivieskasta kulki rau-

Koulutuskeskus 13:n alokkaita oli sijoitettu koko kunnan alueelle, tässä joukkue kumisevalaisen majoitustalonsa edustalla. Kuva: Kumisevan kyläkirja

riä paikalliseen elämään, mutta aina eivät paikalliset rintamalta lomalle tulleet reserviläiset kuitenkaan ymmärtäneet koulutuskeskuksen joidenkin upseerien sotilaallista intoilua, kun he tavatessaan kohtelivat heitä kuin alokkaita esim. tervehdysten vaatimisessa.

Koulutuskeskuksia oli kaikkiaan 33 hajautettuina eri paikkakunnille. Keskukset virkistivät myös eri kuntien elinkeinoelämää, koska ne tarvitsivat paljon tarvikkeita ja elintarvikkeita. Sota loppui aselepoon syyskuussa 1944, jolloin koulutuskeskuksista jäi muistoksi vain harjoitusjuoksuhautoja eri puolille maata.

Pikku-Berliini

Saksalaisia lomalle meneviä sotilaita oli siirretty jo vuoden 1940 aikana Norjasta Suomen kautta Saksaan ja takaisin. Varsinaiset keskityskoulutukset alkoivat 1941, jolloin Vaasaan, Ouluun ja Tornioon saapuneet siirrettiin Suomessa rautateitse Simoon, Rovaniemelle, Kemijärvelle ja Tohmajärvelle. Aluksi saksalaisten keskityskoulutuksiin (kolme divisioonaa ja esikunta) tarvittiin 260 junaa, joiden akseliluku oli 70 eli 18 % Suomen rautateiden kapasiteetista kesä-heinäkuussa 1941.

Varastoja oli monien ylätykseksi myös pienillä paikkakunnilla, eikä vain suurissa kaupungeissa tai satamissa. Ihmiset kutsuivat niitä Pikku-Berliineiksi. Myös Haapajärvellä huoltovarastoalue sijaitsi rautapihan takana nykyisen Jukolan kaupunginosassa.

tatie Iisalmen ja Kajaanin kautta Hyrynsalmelle, jossa saksalaisilla oli iso 500 sotilaan huoltotukikohta, josta huollettiin autokuljetuksiin ja Hyrynsalmi-Kuusamo-kenttäradan kautta Kiestingin ja Uhtuan rintaman joukkoja.

Pikku-Berliiniksi kutsuttu saksalaisten huoltovarastoalue sijaitsi Haapajärven Jukolan alueella, joka oli vielä 1953 otetussa ilmakuvassa peltojen ympäröimää seutua. Rautatie näkyy kuvan vasemmassa laidassa tummana raitana. Paikallisen suojeluskunnan varastot ja ampumarata olivat kuvan oikean yläreunan suunnassa n. 0,5 km päässä.

Kuva: Haapajärven kaupunki/Kaavoitus- ja mittauspalvelut

Ilmakuva Moskuan metsätyöleirin sijainnista vuodelta 1953. Varsinainen vartioitu ja piikkilanka-aidalla eristetty leiri-alue näkyy kuvassa puista paljaana alueena. Latvastenjoki oikeassa yläkulmassa. Päivisin vangit vietiin vartioituina lähimetsien työkohteisiin.

Kuva: Haapajärven kaupunki/Kaavoitus- ja mittauspalvelut

Moskuan ja Kuonan metsätyöleirit

Suomessa oli enimmillään yli 64 000 neuvostoliittolaista sotavankia. Oulussa oli Sotavankileiri 19, jossa oli vajaa 2 000 vankia. Siellä oli Oulun läänin alueella useita metsätyöleirejä ja niistä kaksi Haapajärvellä vuosina 1943–1944, toinen Moskualla Latvasissa ja toinen pienempi Kuonalla. Leireissä oli 200 sotavankia tekemässä halkoja Oulu Oy:n työmaalla. Se oli pieni määrä, kun esim. Nastolassa ja Pieksämäellä oli kummassakin suurimmillaan yhteensä lähes 15 000 vankia.

Kotijoukkojen sotavankiorganisaatio ei pystynyt huolehtimaan tehtävistään 1941–1942 tarpeeksi hyvin, koska vankeja oli

paljon eikä sota loppunutkaan. Työn organisointi oli huonoa ja kuolleita vankeja paljon. Elinkeinoelämä tarvitsi työvoimaa, ja vuoden 1942 alkupuolella siirrettiin rintamalta takaisin siviiliin 150 000 vuosina 1897–1911 syntyneitä miehiä. Se ei riittänyt, vaan Mannerheim antoi 1943 käskyn sotavankikomendantin toimen perustamisesta päämajaan. Tilanne parani, ja sen myötä vankeja alettiin saada paremmin myös maataloil-le. Haapajärvelle saatiin ensimmäiset viisi vankia maataloustöihin vasta 27.5.1943, mutta vuonna 1944 jo 52 vankia. Myös metsätyöleirit 14.12.1943 - 12.10.1944 saivat vankityövoimaa, joista suurin osa oli kesäaikana maataloustöissä eri kunnissa.

Metsätyöleirillä oli myös oma sauna. Osmo Halonen osoittaa vielä selvästi maastossa erottuvan kivikiukaan jäänteet.
Kuva: Jouko Liikanen

Maatilojen piti maksaa valtiolle vangista 50 mk/pv, josta vähennettiin ruuasta, vartioinnista ja majoituksesta 25 mk/pv. Vangit olivat kuten rengit ja ruokailivat samassa pöydässä isäntäväen kanssa. Huoneita ei lukittu eikä ollut erikseen vartijoita, koska talo huolehti vangista. Vasta tarkastajien huomautettua vankien huoneiden ikkunoihin piti laittaa raudat ja oveen lukko. Haapajärvellä vain kahdella tilalla vangit ruokailivat muualla. Vangit oppivat suomea ja tekemään erilaisia töitä, vaikka vain pienellä osalla oli kokemusta metsä- ja maataloustöistä. Eläminen kylissä ja maatiloilla muutti sotavankien näkemyksiä suomalaisista ja suomalaisien näkemyksiä vihollisesta, joista pelkästään Haapajärvellä vankien joukossa

oli yksi ylikersantti, kolme kersanttia ja neljä alikersanttia, muut olivat miehistöön kuuluvia. Vangit eivät olleet vain venäläisiä, vaan joukossa oli myös ukrainalaisia, valkovenäläisiä, uzbekkeja, kazakstanilaisia, tataareja, baskiireja ja tsuvasseja. Ruokatilanne maatiloilla oli parempi kuin työleireillä. Leirien vartijat olivat haavoittuneina kotiutettuja, vanhoja, nuoria tai rintamapalveluun kelpaamattomia miehiä, eli kuntoisuusluokka oli yleensä B2. Heidänkään motivaationsa ei aina ollut paras mahdollinen. Työnjohtajat, työntekijät ja hevosmiehet olivat siviilityöntekijöitä. Vankien piti tehdä halkoja vähintään kaksi pinokuutiometriä. Parhaat tekivät jopa 15 p-m³, kun suomalainen metsätyömies teki keski-

Alueella metsänparannustöissä olleet metsurit olivat vielä löytäneet vankityöleirin kalustoa, sinkkiämpäreitä ja kirveen-terän. Kuva: Jouko Liikanen

on kuin koulutuskeskuksen aikana. Posiolaisten lähdettyä tuntui kuin elämä olisi pysähtynyt.

Sotavangit eivät olleet enää auttamassa pelloilla, kun marraskuussa 1944 oman kylän sodassa olleet miehet pääsivät siviiliin. Kaikille heistä elämä ei aina ollut helppoa sodassa koettujen

käytävän sodan tuhansia ukrainalaisia ja venäläisiä sotavankeja, joille joulukuun nyt on todella erilainen kuin viime joulukuun, eikä ole tietoa loppuuko sota ja millainen on seuraava joulukuun.

Osmo Halonen

16 / X – 44

Huomenna on 17.päivä ja menen Ouluun. Olin töissä täällä maatilalla lähes kuusi kuukautta kesäaikaan. Työ oli raskasta, mutta ruokaa pöydässä riitti kaikille. Mutta nyt minä lähdän. Paljon kiitoksia tälle maatilalle ja erityisesti isännälle, joka luotti minuun kaikissa asioissa, siitä me venäläiset ihmiset pidämme. Paljon kiitoksia myös tytöille. Heidän kanssaan oli hauska tehdä töitä, erityisesti Lauran kanssa. Mutta kohta pääsemme Venäjälle. Luultavasti täällä Suomessa meidät muistetaan suurelta osin hyvin. Vaikka meidän vankien muistot vuosilta 41 – 42 ovatkin enimmäkseen huonoja.

*Suuret kiitokset kaikille.
Mihailov Aleksei Ivanovits*

Kankaan talon vieraskirjaan Aleksei-vangin venäjäksi kirjoittama teksti, joka on suomennettu. (Aleksei oli jäänyt vangiksi jo elokuussa 1941 ns. Porlammien motissa Viipurin luona, jossa jäi vangiksi 9 000 neuvostoliittolaista sotilasta. Hän oli vankileireillä Etelä-Suomessa 1941–1942, jolloin ruokatilanne oli huono ja paljon ongelmia. Moskua ja Kumiseva oli hänelle jopa ”pelastus”). Kuva: Kumisevan kyläkirja

PIKKUPAUHA22 11.-13.11.2022

Harjoituksen aikana toteutettiin Lohtajalla, Vattajan ampuma- ja harjoitusalueella seuraavat kurssit: Ammunnan peruskurssi kiväärillä, B-ajo-oikeuskurssi, Jalkaväkitaistelijan käsiasekurssi, Muonituskurssi, Soldatens grundkurs för kvinnor 1, Sotilaspoliisi peruskurssi 2, Taistelu rakennetulla alueella (TRA) Jatkokurssi 2 ja Tarkka-ammunnan jatkokurssi: Ulkoballistiikka

Kuvat: Jouko Liikanen

Sotilaspoliisi peruskurssi 2. Yksi päivän aiheista, toiminta tähtystyspaikalla maastossa.

Taistelu rakennetulla alueella (TRA) Jatkokurssi 2. Soveltava case-harjoitus, airsoft-kiväärit.

Soldatens grundkurs för kvinnor 1. LV241, en digital, frekvenshoppande bataljonsradio.

Soldatens grundkurs för kvinnor 1. Första hjälpen i stridsituation.

Ammunnan peruskurssi kiväärillä, Houraatin ampumarata, Lohtaja.

Jalkaväkitaistelijan käsiasekurssi. Ilmatorjuntakonekivääri (12,7 ITKK 96)

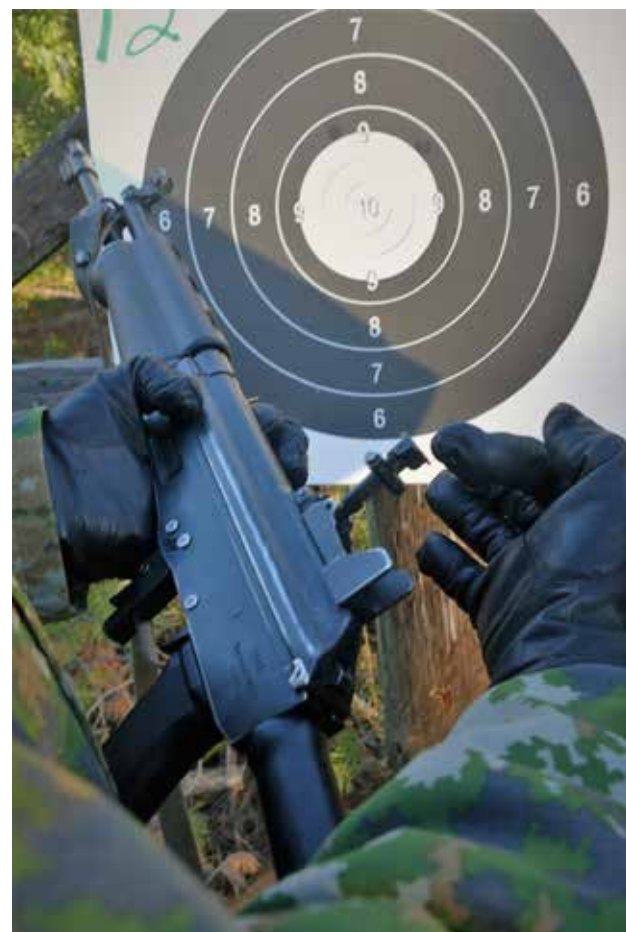
Soldatens grundkurs för kvinnor 1. Hur sätta handgranaten i fungerande skick.

Taistelu rakennetulla alueella (TRA) Jatkokurssi 2. Soveltava case-harjoitus, airsoft-kiväärit.

Soldatens grundkurs för kvinnor 1. LV241, en digital, frekvenshoppande bataljonsradio.

Ammunnan peruskurssi kiväärillä, Houraatin ampumarata, Lohtaja.

VUORIJOTOS22 17.–18.9.2022 kuvakooste

RESUL:n valtakunnallinen syysjotos Haapajärven Pit-

käkankaalla. Varsinainen juttu on ollut Pohjanmaan

Maanpuolustajan numeros-
sa 3/2022.

Kuvat: Markku Takala, Marjut Holappa ja Jouko Liikanen

Ensiapurasti Tynnyriksen maastossa

Maalipaikka Pitkäkankaalla

Tehtävänä NAW:n käyttökuntoon laittaminen

Pistoolirasti Varikon ampumaradalla

Virolaisen Noored Kotkad-tiimin jäsen sinkorastilla

Ranskalainen osallistuja tarkisti joukkueensa sijoituksen.

Tämä maa on paras paikka meille suomalaisille!

Suomi on kohta NATO:n jäsen, mikä takaa meille turvakuut ja antaa turvallisuutta ja sen tunnetta. Jäsenyys NATO:ssa ei tarkoita sitä että voimme luopua puolustusvoimista, tai heikentää sen kapasiteettia hoitaa sitä lakisääteistä työtä mihin se on perustettu. On todella tärkeää ettemme uusina NATO:n jäseninä tee sitä virhettä mitkä osa vanhoista jäsenmaista on tehnyt ja maksaa siitä nyt kovaa hintaa, että ulkoistamme maan suvereniteetin puolustamisen NATOLLE eli tässä tapauksessa Yhdysvalloille. Jalkaväenkenraali Adolf Ehnrooth ohje on hyvä pitää mielessä "Suomi on hyvä maa. Tämä maa on paras paikka meille suomalaisille. Suomi on puolustamisen arvoinen maa, jonka paras puolustaja on Suomen oma kansa!"

Edustan puoluetta ja arvoja jotka pitävät yhä kiinni siitä pitkänaikavälin suunnitelmasta ylläpitää ja kouluttaa uskottavia puolustusvoimia. Yleinen asepalvelus on mielestäni välttämätön kansakunnalle jolla yhteistä rajaa Venäjän kanssa on 1300km ja asukkaita vain 5.5 miljoonaa. Emme voi uskottavasti huolehtia rajastamme sekä turvallisuudestamme jos meillä ei ole koulutettua reserviä tarpeeksi. Kaikki tämä on mielestäni pieni vakuutusmaksu sille että saamme elää ilman sotaa ja syvän rauhan aikaa.

Rauhallista joulua ja turvallista uutta vuotta kaikille.
Janne Jukkola, kokoomuksen kansanedustajaehdokas

KOKOOMUS

Turvallisuus-Seminaari

Kokkolan kaupungintalolla la 21.1.2023 klo 12-15

SOTILAALLISEN VOIMANKÄYTÖN PALUU EUROOPPAAN? Venäjä, Ukraina ja Suomi

Janne Jukkola
Kokoomuksen
kansanedustajaehdokas

Robin Häggblom
Turvallisuus-bloggeri
@CorporalFrisk

Emil Kasteheimo
Sotahistorioitsija ja
erikoistoimittaja

Ralf Siren
Ukrainan sodan veteraani

Ilmainen sisänpääsy! Tervetuloa!

RESERVILÄISLEHDEN LUKIJOILLE

LUMONITE JA OLIGHT

TUOTTEET

-10%

**LUE QR-KOODI JA
HYÖDYNÄ ALE**

VALOSTORE

Ammunnan perusteet kiväärillä haltuun

Kalajoella toteutettiin lauantaina 29.10.2022 MPK:n Ammunnan peruskurssi kiväärillä naisille (SOTVA-ammunnat 0–4). Kursseille osallistui 14 naista ympäri Suomea, suurin osa lähimaakunnista, mutta kauimmaiset tulivat Helsingistä ja Tuusulasta saakka. Kaikki neljä kouluttajaa olivat kalajokisia reserviläisiä, kurssinjohtajana toimi ylivääpeli (res.) Jari Kerola. Sunnuntaina 30.10. kouluttajatiimi veti samanlaisen peruskurssin kiväärillä (SOTVA-ammunnat 0–4), missä oli suurin osa miehiä. Aseina kummallakin kurssilla olivat reserviläiskiväärit.

Särkkäinportin ampumarakennalle oli järjestetty kaikki tarpeellinen kurssin toteuttamiseksi; MPK:n omat reserviläiskiväärit, kuulosuojaimet ja makuualustat, lisäksi laina-aseina myös kouluttajien omat aseet, joten kaikilla oli toiminnollaan yhtäläiset välineet. Ja huolto pelasi, tuoretta kahvia oli saatavilla ja lounasaikaan kurssinjohtajan keittämä hernekeitto teki kauppansa.

Tämänhetkinen maailmantilanne on ollut suurin syy lähteä saamaan oppia, oli se sitten varautumiseen ja turvalliseen liittyvää tai sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta. Siksi tälläkin kurssilla oli muutama naisten vapaaehtoisen asepalvelun suorittanut nuorehko nainen, jota halusi päivittää omaa aseenkäytön osaamistaan ja varmuutta ampumiseen. – On hyvä pitää tuntumaa yllä, kun en intin jälkeen ole vielä päässyt kertaa-

Sanovat, että polviasennosta ampuminen on vaativaa, mutta tälläkin kurssilla moni kehui saaneensa yhtä hyviä osumia kuin makuulta ammuttaessa.

maan, perusteli viitisen vuotta sitten Kainuun prikaatista kotiutunut nuori rouva Himangalta. – Jännää, tuumasi ensimmäistä kertaa kiväärillä ampunut kokkolalainen opiskelija. MPK:n koulutus on huomioitu aiemminkin; Teija Anias oli ollut Rovajärvelä ensimmäisellä kurssillaan, ja kun nyt tällainen oikealla kiväärillä tapahtuva ampumatilaisuus järjestyi täällä naapuripitäjässä, niin hän päätti lähteä mukaan. – Impulla olin ampunut aikaisemmin, on tässä ruutiaseella ihan eri tuntuma, kuului ensikommentti. – Kyllä tämä maailma on mennyt mallilleen, sen ta-

kia minäkin olen täällä, oli alavieskalaisen perheenäidin vakuuttava mielipide. Etelä-Suomessa ammun-takurssit ovat olleet niin suosittuja, että ne täyttyvät välittömästi, eivätkä kaikki halukkaat ole päässeet niille osallistumaan. – Tulimme perheen kanssa tar-koituksella Kiuruvedelle sukulaisvierailulle, mistä sitten ajoin tänne Kalajoelle tätä kiväärikurssia varten, kertoi Tuusulasta saakka saapunut, jo tottunut aseenkäsittelijä. Kurssinjohtajana toiminut ja Kalajoen Reserviläiset ry:n puheenjohtaja vaikuttava reservin ylivääpeli Jari Kerola oli suorittanut

täysin pistein Puolustusvoimien valvoman ammunnan kouluttajakoulutuksen varomääräyksineen, samoin MPK:n omat kriteerit edellyttämät nousujohtoiset koulutukset. – Täysimittaisia ampumaratoja saisi olla täällä enemmän. Paikallista Särkkäinportin 100 metrin rataa käyttävät useat muutkin yhdistykset, mm. riistanhoitoyhdistys. – Me reserviläiset saamme ampua täällä vuositason 1000 laukausta, eikä se todellakaan riitä, oli Kerolan näkemys. Päivän kurssin koulutustavoitteena oli luonnollisesti aseenkäsittelyn ja -huollon

opettelu, perusammunta eri asennoista ja pyrkiminen hyvään ampumatulokseen. Miten onnistuitte? – Vaikka sateinen sää hiukan häirit-si, niin kyllä nämä tavoitteet saavutettiin ja kaikille jäi hyvä mieli, tuumasi koulutuksen päävastuun kantanut reservin ylivääpeli Kerola. – Sunnuntain kurssilla paras ampuja sai muuten täydet 100 pistettä! Ja se tuntuu mukavalle, että saimme jälleen uusia jäseniä reserviläisyhdistyk-seemme!

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Oma ase puhdistetaan ja öljytään aina harjoituksen päätteeksi. Kokoaminenkin onnistui ilman apua, kun sitä oli muuttaman kerran ajatuksen kanssa harjoitellut.

Maalitauluille saapuminen ja oman tuloksen näkeminen on jännittävä paikka. Kuinka iskemäkuviota tulkitaan ja kuinka tähtäinlaitteita säädetään – siinä kouluttajat auttavat aina.

Kiväärikurssin kouluttajatiimissä oli kokeneita kalajokisia reserviläisiä ja ammunnan harrastajia. Korona kuritti ennen kurssia kahta miestä, mutta tilalle löytyi yhtä pätevää kavereita. Ylimääräisenä numerona kurssilaiset saivat heiltä kirstyssitten pikakoulutuksen.

Pohjalaisten maanpuolustajien yhteistoimintaa

Vuodesta 1965 toiminut, alueellisen maanpuolustuskurssin suorittaneista koostuva yhdistys Vaasan Länsin Maanpuolustusyhdistys ry – Vasa Läns Försvarsörening rf on säilyttänyt alkuperäisen, kursien järjestelyistä alkuvuosikymmeninä vastanneisiin Vaasan läänin ja Vaasan/Pohjanmaan sotilasläänin perustuvan nimensä siitä huolimatta, että nämä valtion ja puolustusvoimien aluehallinnon yksiköt eivät enää olekaan olemassa. Kurssien järjestämisestä vastaavat nykyään Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ja Pohjanmaan aluetoimisto. Molempien hallintoyksiköiden päätoimipaikat ovat Vaasassa. Nimi on haluttu säilyttää toisaalta perinnesyistä, toisaalta siksi, että aluekäsitteenä Pohjanmaa on josain määrin ongelmallinen. Pohjanmaa merkitsee sekä laajaa Pohjanlahteen rajautuvaa läntistä osaa Suomesta että sellaisenaan tai rajaavalla etuliitteellä varustettuna neljää eri uuden maakuntahallinnon yksikköä. Kolme näistä maakunnista vastaa Pohjanmaan aluetoimiston vastuualuetta ja on samalla yhdistyksen toimialue.

Maanpuolustuskurssi rinnastetaan kertausharjoituksiin

Alueellisia maanpuolustuskursseja järjestetään 1-2 vuodessa, kurssipaikka vaihtelee aluetoimiston eri osa-alueilla. Kurseille kutsutaan puolustusvoimien, kokonaisturvallisuuden parissa toimivien viranomaisten (poliisi, rajavartiolaitos, pelastuslaitos, hätäkeskukset, sairaalat), tutkimus- ja koulutuslaitosten sekä yritysten johdon edustajia. Kurssin kesto aika on viisi vuorokautta ja kurssiohjelma sisältää luentoesityksiä, ryhmätöitä sekä tutustumisia maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden parissa toimiviin yksiköihin. Pohjanmaan alueella kurssia järjestetään sekä suomenkielisenä että ruotsinkielisenä. Kurssien toteutustapa on samantyyppinen kuin valtakunnallisten maanpuolustuskurssien, jotka ovat kuitenkin pituudeltaan neljä viikkoa ja toteutetaan internaatti-

Yhdistyksen hallitus kokouksessaan Vaasan Sotaveteraanimuseossa lähes in corpore. Pöydän päässä puheenjohtaja Jouko Kuismin ja hänen vieressään evl. Pasi Heinua ja sihteeri Toini Malmi

muotoisina. Maanpuolustuskurssille osallistuminen rinnastetaan vastaavan mittaisen kertausharjoituksen suorittamiselle. Maanpuolustuskurssin suorittaneille esitellään maanpuolustusyhdistyksen toimintaa ja toivotaan samalla yhdistyksen jäseneksi liittymistä. Alkuvuosikymmeninä lähes kaikki liittyivät jäseniksi, osa oli mukana muutaman vuoden, osa jäi pysyväisjäseniksi. Toiminnassa mukana pysyvät ovat yleensä aktiivisia myös reserviläistoiminnassa, killoissa tai perinnejärjestöissä. Oma jäsenyyteni on kestänyt lähes neljä vuosikymmentä ja osallistun edelleen aktiivisesti toimintaan. Kolme vuotta sitten yhdistys kutsui kunniajäsenikseen kaksi henkilöä, jotka ovat olleet yhdistyksen jäseninä aina yhdistyksen perustamisesta lähtien. Kyseiset henkilöt ovat liikenneneuvos Friz Kuula ja kanslianeuvos Holger Strandberg. Nykyisin yhdistykseen liittymisten määrä vaihtelee kurseittain, mutta kaikilta kurseilta yhdistys saa uusia jäseniä.

Yhdistys toimii aktiivisesti kolmen maakunnan alueella

Yhdistyksen tavoitteena on toimia maanpuolustuskurssin suorittaneiden yhdysseitinä kurssin jälkeen. Yhdistys pyrkii toiminnallaan siihen, että kurssilla saatua tietämystä ja oppia voitaisiin ajantasaistaa ja

mahdollisesti täydentääkin. Kokousten yhteydessä pidetyt esitykset ja erilliset esitelmätilaisuudet sekä tutustumiskäynnit ja vierailut puolustusvoimien ja kokonaisturvallisuuden yksiköissä toteuttavat tätä tavoitetta. Jäsenistölle tilataan myös valtakunnallisen maanpuolustuskurssin suorittaneiden muodostaman Maanpuolustuskurssiyhdistyksen julkaisema, neljä kertaa vuodessa ilmestyvä korkeatasoinen Maanpuolustus-lehti.

Yhdistyksen toimialue on varsin laaja. Pitkät etäisyydet asettavat toiminnalle luonnollisesti omat haasteensa. Pyrkimyksenä on ollut järjestää toimintaa, niin virallisia kokouksia kuin muita toiminnallisia tapahtumia, eri puolilla toimialuetta. Myös toiminnan käytännön toteutuksesta vastaavan 12-jäsenisen hallituksen jäsenistö koostuu kattavasti toimialueen eri osien edustajista. Pohjanmaan aluetoimiston panos toimintaan on merkittävä ja se on ollut viime vuosina jälleen nousujohteinen. Aluetoimiston päällikkö on mukana hallituksessa sotilasasiantuntijana ja puolustusvoimien tukea on saatu mm. kuljetuspalvelujen muodossa. Joukko-osastovierailujen yhteydessä on saatu nauttia myös majoitus- ja ruokailupalveluista. Päätymässä olevan vuoden toiminta on merkinnyt palaamista koronavuosien suvantovaiheen jälkeen tavanomaiselle tasolle. Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin Kannuksessa Kitinkannuksen hyvinvointikuntoutuslaitoksessa. Laitoksella on hieno historia sotaveteraanien ja -invalidien kuntoutustoiminnassa, mitä työtä nykyisin toteutetaan yleisemmissä puitteissa. Kuntoutustyö on tärkeä osatekijä turvallisuuden ja hyvinvoinnin kokonaisuudessa. Kannuksen kaupunginjohtaja Jussi Niinistö johdatti omaan puolustus- ja hallintokokemukseensa liittyvällä esityksellään osanottajat vilkkaaseen keskusteluun tuolloin vielä melko tuoreesta uusia uhkakuvia sisältävästä maailmantilanteesta. Tilaisuudesta on artikkeli Pohjanmaan Maanpuolustajan kesäkuun numerossa 2-2022. Vuoden päätapahtumana oli yhdistyksen aluetoimiston vahvalla tuella toteuttama kolmipäiväinen tutustumismatka Kainuun Prikaatiin Kajaaniin. Ohjelmaan kuului myös kaupungin nähtävyyksiin ja Vuokatin maisemiin tutustumisen sekä käynti Suomussalmella Raatteen tien museossa ja Talvisodan taistelualueilla. Matkasta on raportti lehden syysnumerossa 3-2022. Syyskausi on merkinnyt tulevan toiminnan suunnittelua. Hallitus kokoontui 12.10.2022 Vaasan Sotaveteraanimuseossa valmistelemaan asiaan liittyviä esityksiä yhdistyksen syyskokoukselle. Jäsenten aktiivisuutta kuvaa, että kokouksessa oli 11 osallistujaa, vaikka se joillekin merkitsi 150 km edestakaista kokousmatkaa. Kuluva vuosi on hallituksen puheenjohtajana toiminut Jouko Kuismin Kokkolasta,

varapuheenjohtajana Ritva Vainio Vaasasta, sihteerinä myös vaasalainen Toini Malm ja sotilasasiantuntijana Pasi Heinua. Jäseninä ovat vaikuttaneet Rauno Hauta-aho Kokkolasta, Sirkku Hietanen Seinäjoelta, Reijo Hämäläinen Jalasjärveltä, Olli Joensuu ja Jussi Niinistö Kannuksesta, Kai Pöntinen Lapualta, Vesa Seppälä Kaskisista ja jäsensihteerinä Päivi Sorjonen Lohtajalta.

Syyskokouksen kohdeyrittäjä: perustajan kotitalan puusepänverstaasta globaaliksi kalustetehtaaksi

Syyskokous pidettiin 15.11.2022 Kurikassa Pohjanmaan Kaluste Oy:n (markkinointinimenä nykyisin Pohjanmaan) tiloissa. Yrityskonsernin toimitusjohtajan Harri Pakan yritysesittelyn ja kahvitarjoilun jälkeen pidetyssä kokouksessa käsiteltiin syyskokoukselle kuuluvat asiat. Henkilövalinnat eivät johtaneet muutoksiin, sillä hallitukselta erovuorossa olevilla täyttyi vasta ensimmäinen kolmivuotiskausi, minkä perusteella katsottiin tarkoituksenmukaiseksi jatkaa samalla kokoonpanolla. Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla, joten jäsenmaksu säilyy 15 €:n suuruisena ja talousarvio vahvistettiin edellisten vuosien kaltaiseksi.

Kokousryhmille vahvistettiin kahden vuoden suunnitelma. Vuoden 2023 kokoukset on tarkoitus pitää Pietarsaareissa ja Lapulla, vuoden 2024 kokoukset Kokkolassa ja Vaasassa. Hallitus etsii sopivat kokouspaikat ja valmistelee kokouksiin liittyvät oheisohjelmat. Alueen ulkopuolelle (Puolustusvoimien joukko-osastoon tai vastaavaan kohteeseen) suuntautuvaa tutustumismatkaa ei tulevana vuonna toteuteta, vaan tutustumiskohteena on alueella järjestettävä paikallispuolustusharjoitus. Tehokas paikallispuolustus on keskeisellä sijalla Puolustusvoimien toimintaohjelmassa. Harjoitus toteutetaan useiden kokonaisturvalli-

suuden kannalta keskeisten toimijoiden yhteistyöllä. Tämän toiminnallisen päätapahtuman ja kokouksiin liittyvien yritys- tai laitostutustumisten lisäksi päätettiin pyrkiä toteuttamaan kokouksiin liittyviä tutustumisia syvällisempi vierailu maanpuolustuksen, huoltovarmuuden tai yleensä kokonaisturvallisuuden kannalta keskeiseen kohteeseen.

Syyskokouksen isäntäyrittäjä Pohjanmaan Kaluste Oy ei suoraan edusta mitään keskeistä toimijaa maanpuolustuksen tai edes huoltovarmuuden ja turvallisuuden sektorilla. Menestyvänä yksityisyrittäjyyteen perustuvana yrityksenä sillä on kuitenkin tärkeä rooli yhtenä maamme ja kansakuntamme hyvinvoinnin rakentajana. Yritys on saanut alkunsa vuonna 1964, kun kurikkalainen maanviljelijä Pentti Viitala päätti luopua maanviljelyksestä ja aloitti huonekalujen valmistuksen monien muiden pohjalaisyrittäjien tapaan. Edelleen perheyrittäjä Viitala toimivan Pohjanmaan Kalusteen elinkaari on ollut menestyksellinen. Nykyään yritys on vahvasti kansainvälinen niin raaka-ainehankinnan, tuotantolaitosten kuin erityisesti myyntimarkkinoiden osalta. Yrityskokonaisuudella on neljä tuotantolaitosta, päätoiminnot Kurikassa ja muut tehtaata Virossa. Henkilökuntaa on 450 ja liikevaihto 32 M€. Merkittävä osa myynnistä suuntautuu Yhdysvaltoihin ja muualle Amerikkaan sekä toisaalta Aasiaan. Venäjän osuus on koko ajan ollut suhteellisen vähäinen ja on nyt loppunut kokonaan. Mielenkiintoinen yksityiskohta raaka-aineen hankinnassa tuli esiin, kun toimitusjohtaja Pakka kertoi yrityksen käyttämän tammien tulevan Ukrainasta. Venäjän massiiviset sotatoimet maata kohtaan eivät ole merkittävästi haitanneet näitä raaka-ainetoimituksia. Tuotantotoiminnan osittaista siirtämistä Viroon toimitusjohtaja Pakka kuvasi seuraavasti: ”Ilman Kurikan tehdasta yrityksellä ei olisi tuotantoa Virossa, mutta ilman Viron tehtaita Kurikan tehdastaakaan ei enää olisi olemassa”.

Ilkka Virtanen

Huonekalujen valmistus alkoi 1964 Viitalan kotitalan kan-
alassa; 1969 alkoi tuotanto vanhassa koulussa Kurikassa ja
yritykseen palkattiin ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä
kuva yritysesitteestä

Kurikan tuotantolaitos kuva yritysesitteestä

Yhdistyksen pöytästandaari

Krigsveteranmuseet i Vasa fick fina förtjänsttecken

Gunnar Mangs med rötter i Tjock och född i Sverige tog i somras kontakt med krigsveteranmuseet i Vasa. Detta ledde till att han överlämnade sina föräldrars förtjänstmedaljer till museet. Föräldrarna var Marita, född Åkerberg i Gamlakarleby 1924, och Börje Mangs, född i Tjock 1918. Marita verkade under kriget som lotta, medan Börje stred för IR 69 under vinterkriget och för IR 61 ("Sextiättan") under fortsättningskriget.

Marita Mangs' krigsstig

Maritas far flyttade till Ekenäs 1939 efter att hans hustru dött då Marita var endast 12 år gammal. Familjens yngre barn följde med pappa, medan Marita blev kvar i Gamlakarleby hos sina farföräldrar. Hon anslöt sig till smålottorna och verkade under vinterkriget som flygspanare och på krigssjukhus. Efter fredsslutet flyttade hon till Helsingfors för att studera, samt anslöt sig där till lottarörelsen. Senare flyttade hon till övriga familjen i Ekenäs.

När fortsättningskriget inleddes fungerade hon som flygspanare i Ekenäs och Dickursby. Hon fortbildade sig till radistlotta och flyttades till östra Finska viken och Hogland. Hon kom där också att uppleva de häftiga striderna i september när tyskarna försökte inta Hogland. 153 tyskar stupade och över 1000 tillfångatogs. Marita skrev hem om dessa händelser den 14 september: Jag trodde att

Löjtnant Börje Mangs informerar regementskommendör Alpo Marttinen den 16.6.1943 om planer för spaningspatruller till fiendes Meri-stödjepunkt. Harry Järv och Börje Mangs skulle leda patruller.

den dagen aldrig skulle ta slut! 37 finländare stupade i slaget om Hogland.

Börje Mangs' krigsstig

Börje Mangs träffade Marita i Helsingfors och de gifte sig efter fredsslutet. De flyttade för gott till Sverige. Hans insatser under kriget har beskrivits av sonen Gunnar: Börje skrev studenten i Kristinestad 1937 och avtjänade värnplikten 1938–1939 och hemförlovades som fänrik. Studierna fortsatte i Helsingfors med forstmästarexamen som målsättning. Studierna avbröts av vinterkriget och han blev gruppchef, i slutskedet befordrad till kompanichef i IR 69 och deltog i striderna vid Kollaa norr om Ladoga. För sina insatser i

vinterkriget belönades han med Frihetskorset av fjärde klass med svärd. Han var då endast 22 år gammal.

Hösten 1940 fortsatte Mangs sina avbrutna studier i Helsingfors. Våren 1941 utförde han föreskriven praktik vid Domänverket i Sverige.

Den 1.7.1941 avbröts studierna igen av inkallelseorder. Han placerades då som ordonnansofficer i IR 61, 3 bataljonen. Med IR 61 kom han till Svir den 8 september 1941. Regementet för-

blev i Schemenski-området fram till sommaren 1944. När anfallsstriderna upphört befordrades Mangs till löjtnant och han erhöll Frihetskorset IV med eklöv och svärd. I april 1942 hade regementet fört hårda strider och lyckats bibehålla ställningarna. 61:an förlorade dock 56 man och 193 sårades. 1942 hade överstelöjtnant Alpo Marttinen placerats som regementskommendör för 61:an. Mangs blev chef för andra bataljonens femte kompani. Under ställningskriget fördes hårda strider samtidigt som soldater från regementet verkställde många krävande spaningsuppdrag. I juli 1943 kunde regementet erövra den viktiga

Meri-stödjepunkten. Under hösten premierades Mangs med Frihetskorset III såväl med svärd som med svärd och eklöv.

Vårvintern 1944 ansågs läget så stabilt att Börje Mangs kunde beviljas permission för slutförande av studierna. Under den perioden i Helsingfors träffade han också sin blivande hustru Marita Åkerberg. Parets umgänge återgick till brevskrivningsstadiet då de båda åter kallades till krigstjänst, Börje till sin enhet vid Svir och Marita som radist till Hogland. Under ryska storanfallet förflyttades 61:an till Tienhaara där de finska trupperna hamnat i upplösningstillstånd. Vid de avgörande striderna den 23 juni kunde fienden stoppas, och ställningarna hölls till krigsslutet. Mangs sårades svårt av granatskärvor vid striderna i Tienhaara och fick under resten av livet bära med sig många granatskärvor i ryggraden. Mangs befordrades till kapten och erhöll Frihetskorset av klass 2 med svärd. En ovanlig belöning vid endast 26 års ålder!

Börje Mangs avled den 22 oktober 2000 i Kalix, hustrun Marita den 13 mars 1999, likaså i Kalix.

Börje och Marita Mangs som nygift par efter fredsavtalet

Förtjänsttecken som Börje och Marita Mangs erhöill utställda i vitrinen på Vasa Krigsveteranmuseum.

Hederstecken donerat av Gunnar Mangs till Vasa Krigsveteranmuseum

Börje Mangs' hederstecken

1. Frihetskorset 2:a klass med svärd (18.6.1944)
2. Frihetskorset 3:e klass med svärd och eklöv (16.11.1943)
3. Frihetskorset 3:e klass med svärd (16.11.1943)
4. Frihetskorset 4:e klass med svärd och eklöv (10.2.1941)
5. Frihetskorset 4:e klass med svärd (20.6.1940)
6. Vinterkrigets minnesmedalj "Ladoga Karelen"
7. Försättningskrigets minnesmedalj
8. Minnesmedalj 12. Divisionen i Vinterkriget, Kollaafronten 6/12 1939 – 13/ 1940
9. Minnesmedalj 17. Divisionen, "Svir – Näset" 1941 – 1944
10. Minnesmedalj Svenska Frivilligkåren
11. Minnesmedalj "Blå Korset", Frihetskrigarnas Vårdstiftelse
12. Minnesmedalj Finska Krigsveteraner 25 år

Bertel Widjeskog och
Ilkka Virtanen

(på grund av
Gunnar Mangs' material)

Marita Mangs' hederstecken

1. Finlands Vita Ros medalj 1:a klass
2. Vinterkrigets minnesmedalj
3. Försättningskrigets minnesmedalj
4. Kustartilleriets minnesmedalj
5. Hemmafrontens minnesmedalj
6. Minnesmedalj "Blå Korset", Frihetskrigarnas Vårdstiftelse
7. Lotta Svärd förtjänstmedalj
8. Minnesmedalj Finska Krigsveteraner 25 år

17:e Divisionens ställningar på Karelska Näset den 23.6.1944

Sankarihaudat kertovat

Reisjärvisistä sankarivainajista kirja valmisteilla

Osmo Anttila ja Juhani Tilli valmistautuvat Reisjärven kirjastossa ottamaan vastaan paikallisten sankarivainajien omaisten tuomaa kuvallista ja kirjallista materiaalia, muistoja ja kertomuksia uutta työn alla olevaa, vuosien 1939–1945 sankarivainajista kertovaa kirjaansa varten. Anttilalla on mukanaan kannettava tietokone ja skanneri paikan päällä tietojen tallennusta varten, lisäksi tarinoita ja tietoja voidaan äänittää. -Noin 1,5 kuukautta sitten päätimme ryhtyä yhdessä keräämään ja kokoamaan reisjärvisistä sankarivainajista kirjaa. Olemme kumpikin isänmaallisina miehinä kotiseutu- ja veteraanityössä mukana, joten aihe on meille tärkeä, Tilli ja Anttila kertovat.

Miehet pohjustavat kirjan taustaa kertomalla, että Reisjärven sankarihautausmaalle on haudattu 114 talvi-, jatko- ja Lapin sodan sankarivainajaa. Edellytyksenä sankarihautaan hautaamiseksi on ollut, että henkilö on kaatunut rintamalla tai menehtynyt myöhemmin sotavamman vuoksi. Kaatuneet olivat 19–42-vuotiaita miehiä, keski-ikä ollessa 26 vuotta. Heidät on lueteltu aikaisemmin lyhyesti Itsenäisyytemme lunastajat -kirjassa, ja nyt Anttila ja Tilli haluavat kunnioittaa sankarivainajia tekemällä jokaisesta kattavamman henkilökuvan. -Lisäksi tarkoituksenamme on -mikäli mahdollista- selvittää reisjärvisistä syntyperää olevien, muualle muuttaneiden ja haudattujen sankarivainajien sekä reisjärvisen kentälle jääneiden ja siunattujen sankarivainajien taustat ja kohtalot, he tähdentävät.

Aimo Hautala toi kirjaa varten tallennettavaksi muun muassa enonsa muistokirjoituksen.

Osmo Anttila (etualalla) ja Juhani Tilli tallentavat Teuvo Rajalan (istumassa taustalla) tuomaa aineistoa tietokoneelle.

Tilli ja Anttila ovat keränneet tietoja edeltävästi jo sankarivainajien sotilaskantakorteista, kirkonkirjoista ja sankarihautausmailta. Kaatuneiden omaiset ovat myös toimittaneet tietoja kirjailijoille Reisjärvi-lehdessä olleen ilmoituksen avulla. Kirjailijoiden tarkoituksena on tutkia myös sotavuosina Reisjärvellä tärkeän Kalajokilaakso-lehden arkistoa, uudemman Reisjärvi-lehden arkistoa ja hyödyntää sukututkimuksia sekä perehtyä Reisjärven sankarihautausmaan historiaan. -Kirjan alkuosa tulee sisältämään käsitteiden avausta, esimerkiksi sotavainajien menehtymislukokista ja sankarivainajan määritelmästä. Joukko-osastosta tulee

maininta jokaisen kohdalle. Haluamme kuulla myös kertomuksia sankarivainajien kuljetuksista Sievin tai Haapajärven rautatieasemilta Reisjärvelle, Juhani Tilli suunnittelee. Miesten mukaan nyt on viimeiset hetket tehdä kirja, sillä sankarivainajien lapset ovat jo noin 80-vuotiaita. Vuosikymmenten saatossa, sukupolvien vaihtuessa, paljon arvokasta muistitietoa sekä kirjallista ja kuvallista aineistoa on kadonnut. Tähän tietojen keruutyöhön Osmo Anttila ja Juhani Tilli pyytävät apua sankarivainajien omaisilta ja läheisiltä.

-Toivomme muun muassa valokuvia sankarivainajasta ja hänen perheestään, soteleskeistä, sotaorvoista, tietoa kaatuneen elämästä, työstä, armeija-ajasta ja vaiheista rintamalta, asiakirjoja, kirjeitä/kortteja, kuolinilmoituksia, muistokirjoituksia, tarinoita, puhdetöitä sekä muistoesineitä, sotelesken ja lasten selviytymistarinoita. -Kaikki tieto on tärkeää ja tervetullutta. Pienistäkin palasista voimme saada rakennettua kokonaisuuden, miehet kannustavat. Paikalle saapuvat Keijo Paananen, Teuvo Rajala ja Aimo Hautala mukanaan materiaalia lähisukunsa sankarivainajista. Rajalalla on valokuvia ja kirjoitettuja muistoja setänsä vaiheista jatkosodassa. Hautalalla puolestaan on näytillä jatko- ja Lapin sodassa taistelleen enonsa ja äitinsä serkkujen valokuvia, kuolinilmoituksia ja muistokirjoituksia. -Varmin paikka löytää sankarivainajaan liittyviä kirjallisia muistoja on etsiä perhe-Raamatun välistä, vinkkaavat kirjan tekijät ja

omat löytönsä niin ikään Raamatun välistä tehnyt Aimo Hautala. Entä jos kaikista Reisjärven sankarihautausmaassa lepäävästä 114 sankarivainajasta ei löydy tietoja esimerkiksi omaisten toimittamana? Reisjärveltä on myös sammunut sukuja eli ei ole kertojia. Tilli ja Anttila kertovat, että he ovat saaneet hankittua noin 110 kaatuneen sotilaskantakortit, mutta kaikkien kaatuneiden kantakortteja ei ole saatavilla Kansallisarkistosta. Kantakorttia pidetään varmimpana ja tarkimpana lähteenä. Tosin niissäkin on toisiin kirjattu tietoja kattavammin kuin toisiin. Apuna voidaan käyttää myös Sotasampo- ja Sotapolku-tietokantoja ja aikaisemmin kirjoitettua Itsenäisyytemme lunastajat -teosta tai muita kirjallisia lähteitä. Haasteensa kirjoittamistyöhön tuo ajan kulumisen lisäksi se, että useissa lähteissä asioista on kirjoitettu eri tavalla, jolloin lähdekritiikki on tärkeää. Myös aikaisemmin mainittua sukututkimusta voidaan hyödyntää tietojen keräämiseksi. Ensimmäisellä tietojenkeräyskerralla Juhani Tilli ja Osmo Anttila saavat kirjallista materiaalia kaikkiaan neljästä sankarivainajasta ja edeltävästi heille oli toimitettu tietoja viidestä kaatuneesta. Aineistoon on kertynyt jo muun muassa

Aimo Hautalan tallennettavaksi tuomia materiaaleja sukunsa sankarivainajista.

valokuvia, kirjeitä, tuntelevyn puolikas, sotilaskantakorttien kopioita, kaatumisilmoituksia ja muistokirjoituksia. Tähän mennessä kirjantekoprosessissa Osmo Anttila on ollut hämmäntynyt sankarivainajien nuoresta iästä. Juhani Tilli jakaa kollegansa näkemyksen tunteikkaasta kirjoitustyöstä. Anttila ja Tilli arvioivat kirjan valmistuvan noin vuoden kuluttua. Materiaalia

he ottavat vastaan ainakin ensi kesään saakka. Kirjailijat ovat myös suunnitelleet pystyttävänsä mahdollisuuksien mukaan tämän vuoden itsenäisyyspäivän juhlaan sankarivainajiin liittyvän näyttelyn.

Teksti ja kuvat:
Anna Jussila

Ylhäällä talvisodan aikainen tuntelevy ja alhaalla jatkosodan sankarivainajan kahtia taitettu tuntelevy.

Emil Wikström maamme itsenäistymisen ja maanpuolustuksen kuvaajana

Kuvanveistäjä Emil Wikström edustaa 1800- ja 1900-lukujen vaihteen kahdelta puolta vallinnutta suomalaiskansallista taidesuuntaa, jolla oli merkittävä vaikutus itsenäisyyteen pyrkineen ja sen lopulta saavuttaneen kansakuntamme kansallishengen vahvistumiseen. Wikström nousi aikansa johtavan kuvanveistäjän asemaan saatuaan toteutettavakseen Säätytalon päätykolmion veistosryhmän 1893 (työ valmistui 1903) ja Elias Lönnrotin Helsingin patsaan 1899 (patsas paljastettiin 1902).

Wikströmin muita veistostaitteiden kansallisia monumentaaliteoksia ovat mm. Mikael Agricolan puolivartalopatsas Viipuriin 1908 ja sen jälkivalos Turun tuomiokirkon Unikankareelle 1910, Kansallismuseon Graniittikarhu 1910, Tampereen Näsinkallion suihkulähteen kolmiosainen patsasryhmä 1913, Helsingin rautatieaseman Lyhdynkantajat 1914, Zacharias Topeliuksen patsas Vaasaan 1915 ja J.V. Snellmanin patsas Helsinkiin 1916. Wikström oli lisäksi suosittu muotokuva- ja hautamuistomerkkien tekijä sekä tuottelias mitalitaiteilija.

Asumisensa ja työskentelynsä suhteen Wikström toimi kuten muut saman ajan huomattavimmat taiteilijat, hän rakennutti taiteilijakotinsa ja ateljeensa maaseudun rauhaan. Wikströmille sopiva sijainti löytyi Sääksmäen Visavuoresta. Visavuori toimii nykyään museona. Visavuorella toimi myös Wikströmin tyttärensä Kari Suomalaisen museo.

Keskityn tässä kirjoituksessani Wikströmin tuotantoon

Topeliuksen patsaan paljastustilaisuus 22.5.1915 Vaasassa kuva: Pohjanmaan Museo

siltä osin kuin se suoraan liittyy maamme itsenäistymistapahtumiin ja maanpuolustukseen sekä kertoo samalla tapahtumista tai henkilöistä Pohjanmaalla, erityisesti Vaasassa.

Wikströmin monumentaaliteokset Pohjanmaalla

Topeliuksen patsas Vaasassa

Uudenkaarlepyyn Kuddnäsissä 1818 syntynyt Zacharias Topelius oli erittäin monipuolinen toimija: toimittaja, kirjailija ja yliopistomies (Helsingin yliopiston historian professori ja rehtori). Hänen vaikutuksensa suomalaisen kansallisen identiteetin muodostumiseen ja maamme koskevan tietoisuuden leviämiseen oli merkittävä. Vuonna 1875 ilmestynyt Maamme -kirja oli opikirjana kouluissa aina 1940-luvulle asti. Topeli-

us ajoi myös voimakkaasti maallemme omaa lippua jo autonomian aikana, hän oli ensimmäisiä sinivalkoisten lippuvärien kannattajia. Helsingiläistymisestä huolimatta Topeliukselle Pohjanmaa ja isänmaalliset pohjalaiset olivat aina tärkeitä. Tämä käy ilmi mm. hänen sanoittamastaan maamme toiseksi vanhimman maakuntalaulun, Vaasan marssin, toisen säkeistön kertosäkeestä (suomenkielinen teksti Alpo Noposen):

Att bära glädte din fanas skatt, Jos vainomies sun sulkis ties, att kämpa med i främsta led, niin kuolemaan me taistellaan, var fäders bragd, var Vasa sed. kuin Vaasan urhot ainiaan. Ensimmäinen Topeliuksen patsas pystytettiin Vaasaan

v. 1915. Wikström on valinnut aiheeksi Topeliuksen roolin Suomen lasten ”Satusetänä”, patsaassa Topelius on lasten ympäröimänä. Patsaan sijainti on keskeisellä paikalla Vaasassa, kahden puistikon, Kirkkopuistikon ja Hovioikeudenpuistikon, risteysessä Vaasan kirkkoa vastapäätä.

Kaatuneiden muistomerkki Nivalassa

Wikströmin tuotantoon kuuluu runsaasti hautamuistomerkkejä. Pääosin ne ovat yksityishenkilöiden haudoille toteutettuja. Julkista hautausmaamuistomerkkiä edustaa vuoden 1918 sodassa kaatuneiden muistomerkki Nivalassa (1918).

Pohjanmaan museon pronssiovet

Pohjanmaan museon intendentti, professori Karl Hedmanin toiminnan ansiosta museo sai v. 1930 uudet modernit toimitilat. Arkkitehti Eino Forsmanin suunnitteleman rakennuksen pääsisäänkäynti oli varustettu Emil Wikströmin mas-

siivisillä pronssikoristeisilla ovilla. Ovien pronssiset korkokuvat kertovat viitenä kuvaparina Pohjanmaan historian huomattavimmat tapahtumat.

Ylin kuvapari liittyy viikinkiaikaan ja perustuu islantilaisen Snorren satuihin. Viikinkikuningas Agne saapuu joukkoineen Suomeen, käy voitollisen taistelun ja surmaa tšekäläisen päällikön ja ryöstää hänen tyttärensä vaimokseen. Vaimo kuitenkin koston isänsä surmaajalle riistämällä tämän hengen jo häilyönä. Kuvis- toinen kertoo viikinkien saapumisesta ja toinen heidän lähdöstään.

Toinen kuvapari liittyy keskiaikaan. Korsholman linnan päällikkö Erik Puke on joukkoineen lähdössä puolustamaan Ruotsia tanskalaisia vastaan ja toisessa kuvassa Pohjanmaan talonpojat ovat kääntyneet Kaarle Herttuan puoleen koke miensa vääräyksen vuoksi, kuva ennakoii Nuijasotaa. Kolmas kuvapari kertoo Nuijasodasta. Ensimmäinen kuva on Santavuoren taistelusta 1597 ja toisessa kuvassa Johannes Messenius on maanpaossa Kajaanin linnassa.

Neljännän kuvaparin ensimmäinen kuva kertoo Pietari Brahen vierailusta Vaasassa 1648 ja toinen Napuen taistelusta 1714. Vaasassa toimi muiden kaupunkien tapaan 1600-luvun alkupuolelta lähtien kaupungin turvaksi perustettu porvariskaarti. Sen ylläpidosta vastasi kaupungin porvaristo. 1700-luvun alussa kaartin vahvuus oli kaksi n. 120 miehen komppaniaa. Porvariskaartit eivät yleensä osallistuneet kaupungin ulkopuolella käytäviin sotiin, mutta Napuen taistelu oli poikkeus, toinen Vaasan porvariskaartin komppanioista oli siellä

mukana. Komppania tuhoutui taistelussa lähes kokonaan, menetys oli n. 100 miestä. Lisäksi venäläiset ryöstivät kaartin lipun, jonka kaarti oli saanut v. 1703. Taistelua kuvaavassa relieffissä lippu on keskeisellä sijalla. Reliefin lipussa on nähtävissä köynnöskehän keskellä Vaasain lyhde. Teksti Benignitatis fundatoris (Perustajan hyvätah- toisuudella) sen sijaan ei erotu. Lipun kopio oli myöhemmin Vasa Skyddskärin lippuna ja sittemmin myös Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on valinnut lipukseen Porvariskaartin lipun näköislipun.

Viimeinen kuvapari kertoo kuningas Kustaa III:n perustaman Vaasan Hovioikeuden vihkiäisistä v. 1776 sekä kaupungin lähes kokonaan tuhonneesta tulipalosta v. 1852.

Wikström itsenäistymisestä kertovana mitalitaiteilijana

Emil Wikströmin tuotantoon sisältyy 39 julkiseksi mielletävää muisto- tai juhlamitalia. Mitaleista yhdeksän liittyy Suomen itsenäistymistapahtumiin tai niihin ratkaisevasti vaikuttaneisiin henkilöihin. Seuraavassa luetellaan nämä mitalit niiden lyöntiajan kohdan mukaisessa järjestyksessä.

Hämeenlinnan plaketti. Hämeenlinnan kaupunki lyötti mitalin v. 1919. Mitalitekstinä ”Vapautensa vartijoille kotiseutu antoi 1918”.

Tampereen valtaus 1918. Tampereen kaupunginvaltuuston v. 1920 lyöttämä nauhassa kannettava muistomitali. Mitalista on vallettu myös isompikokoisia reliefejä.

P.E. Svinhufvud 60 vuotta. Hallituskollegioiden v. 1921 lyöttämä mitali. Mitalitekstinä ”Itsenäisyyden

Vuoden 1918 sodassa kaatuneiden muistomerkki 1918 Nivalassa Kuva: Pohjois-Pohjanmaan Liitto

EI ENNEN UHKAMME UUPUA VOI KUIN VAPAA ON SUOMEN KANSA

SUOMEN JÄÄKÄREILLE KIITOLLINEN ISÄNMAA

TILL FINLANDS JÄGARE AV TACKSAMT FOSTERLAND

Mitali ”Jääkärien saapuminen Saksasta Suomeen 1918 – Jääkäripataljoona 27”

ja lain pyhyiden puolesta”. Suomen itsenäiseksi julistautuminen 1917. Valtioneuvoston v. 1924 lyöttämä muistomitali.

Suomen tasavallan hallitusmuoto 1919. Valtioneuvoston v. 1924 lyöttämä muistomitali. Mitalitekstinä ”Yhteisvoimin – Viribvs vnitis”.

Vapaussodan alkaminen – Vaasa valkoisen Suomen pääkaupunkina 1918. Vaasan kaupunginvaltuuston v. 1924 lyöttämä muistomitali. Mitalin läpimitta 59 mm, mitalia lyöty Pariisissa (La Monnaie) 16 hopeista ja 500 pronssista. Mitaliteksti kuvassa. Mitali on esillä Vaasan Sotaveteraanimuseossa.

Jääkärien saapuminen Saksasta Suomeen 1918 – Jääkäripataljoona 27. Vaasan Senaatti teki päätöksen mitalin lyöttämisestä v. 1918, mutta toteutus viivästyi ja mitalin lyötti Valtioneuvosto v. 1925. Mitalin läpimitta 72 mm, mitalia lyöty Pariisissa (La

Monnaie) 1350 kpl jääkäreille jaettavaksi ja 300 kpl myyntiin. Mitaliteksti kuvassa. Mitali on esillä Vaasan Sotaveteraanimuseossa.

Rudolf Walden 60 vuotta. Suomen Puunjalostusteollisuuden v. 1938 Waldenin 60-vuotispäivän kunniaksi lyöttämä mitali. Mitalista on kaksi versiota, siviili- ja sotilasversiot. Mitaliteksti ”Sortoa vastaan – Itsenäisyyden puolesta – Teollisuuden nousua kohti – Yhteisen kansan menestykseksi”.

C.G.E. Mannerheim 1867–1942. Valtioneuvoston v. 1942 Mannerheimin 75-vuotispäivän kunniaksi lyöttämä mitali. Mitalitekstit ”Candida pro causa ense candidato” (Puhtain asein puhtaan asian puolesta) ja ”Turvattu ehyt kansa”.

Wikströmin tuotantoon kuuluu myös lukuisa määrä mitalityyppejä, suurikokoisia hautamuistomerkkeihin kiinnitettyjä henkilömuotokuvia.

Muita Wikströmin töitä Vaasassa

Emil Wikströmin varhaisin työ Vaasassa on liikemies, pankkiiri ja säätyvaltiopäivien porvarissäätyedustaja Joachim Kurténin v. 1908 paljastettu rintakuva Kaupungintalon puistikossa.

Wikströmin käsialaa on myös hovioikeudenneuvos ja liikemies Oskar Rewellin hautamuistomerkki Vaasan Vanhalla hautausmaalla. Haudasta tuli sittemmin Rewellien sukhauta.

Emil Wikströmin varsin suurta Vaasaan sijoittuvaa teosmäärää selittänee osaltaan se, että hänellä oli sukulaisuussiteitä Vaasaan. Wikströmin tytär Anna-Liisa oli avioliitossa Oskar Rewellin pojan Ilmarin kanssa.

Ilkka Virtanen

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta

Pronssioven Napuen taistelua kuvaava reliefi ”Lipun ryöstö” Kuva: Ilkka Virtanen

AD NOBILEM A MCMXVIII
MEMORIAM CVDEND CVR
WASA VRBS

Kunniakkaan vuoden 1918 muistoksi
Vaasan kaupungin lyöttämä

OMNI SPE LEGVM FRACTA
CVM DEDECVS INSTAT EN
PATRIAE VINDEX EXORITVR
POPVLVS

Alt' alennuksen, epätoivostaan,
nous' isäin maata kansa suojaamaan

Mitali ” Vapaussodan alkaminen – Vaasa valkoisen Suomen pääkaupunkina 1918”

Itsenäistyneen Suomen valtio- ja sotilasjohto, P.E. Svinhufvudin ja C.G.E. Mannerheimin muistomitalit

Pohjanmaan museon vanhan pääsisäänkäynnin pronssiovi Kuva: Aimo Nyberg

Vaasa 1918 ja JP27 1918 mitalit Vaasan Sotaveteraanimuseon vitriinissä

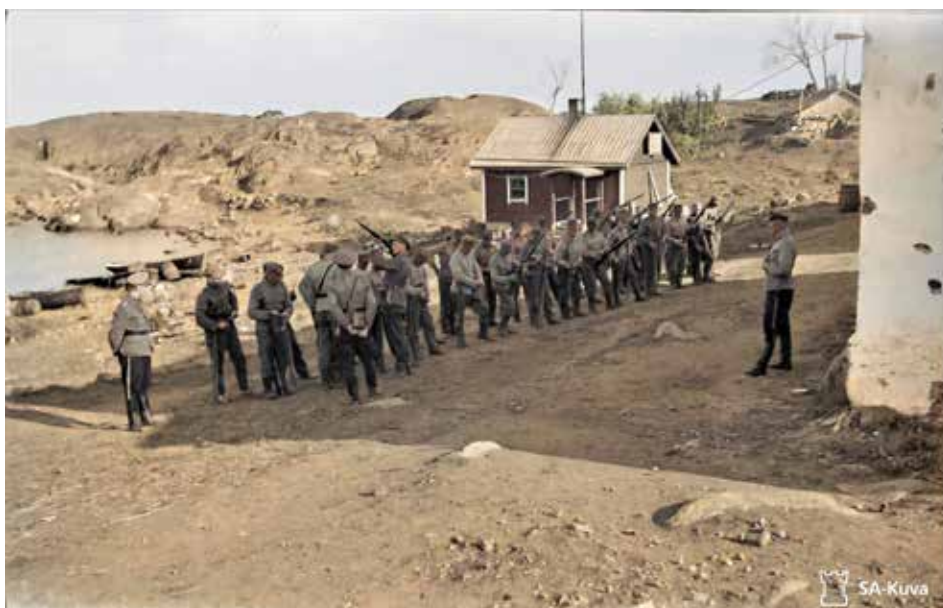
36 tunnin saaritaistelu

Tämän vuoden heinäkuussa tuli kuluneeksi 80 vuotta taistelusta, joka käytiin jatkosodan aikana itäisellä Suomenlahdella sijainneen Somerin linnakesaaren heruudesta.

Someri on lähes puuton, alle kilometrin pitkä ja alle puoli kilometriä leveä kalliosaari, joka vuosisatojen ajan on toiminut hylkeenpyytäjien ja merenkulkijoiden lepopaikkana. Myöhemmin siitä tuli myös merkittävä majakkasaari.

Jatkosodan aikana saari toimi suomalaisten itäisimpänä tukikohtana Suomenlahdella. Suomalaisille Someri oli keskeinen ilma- ja merivalvontapaikka, josta käsin oli mahdollista kontrolloida käytännössä koko itäistä Suomenlahtea. Lisäksi sen hallussa pitäminen oli tärkeää suojattaessa Kotkan ja Helsingin välistä rannikkoa vihollisen maihinnousu-yrityksiltä ja muilta hyökkäyksiltä.

Neuvostoliiton Itämeren laivasto ja sen merijalkaväikyköt käynnistivät 8.7.1942 varhain aamulla maihinnousu-yrityksen. Alle sadan hengen vahvuinen suomalainen rannikkotykistöyksikkö puolusti saarta sisukkaasti, vaikka alkuvai-

SA-Kuva: Kiväärিতarkastus. Someri 1942.06.22

heen menestyksen myötä vihollisen onnistui päästä maihin saaren itäosassa ja laskea sinne satoja miehiä. Lopulta vihollinen tuhottiin lähes koko laivastomme ja ilmavoimiemme tukemana sekä saarelle tuotettujen vahvistusten voimin.

Someri – jatkosodan saaritaistelu on kertomus tuosta 36 rajua tuntia kestäneestä yhteenotosta, joka lopulta kasvoi kolmen eri valtakunnan, Suomen, Neuvostoliiton ja Saksan asevoimien väliseksi ja joka on toiseksi suurin Itämerellä koskaan

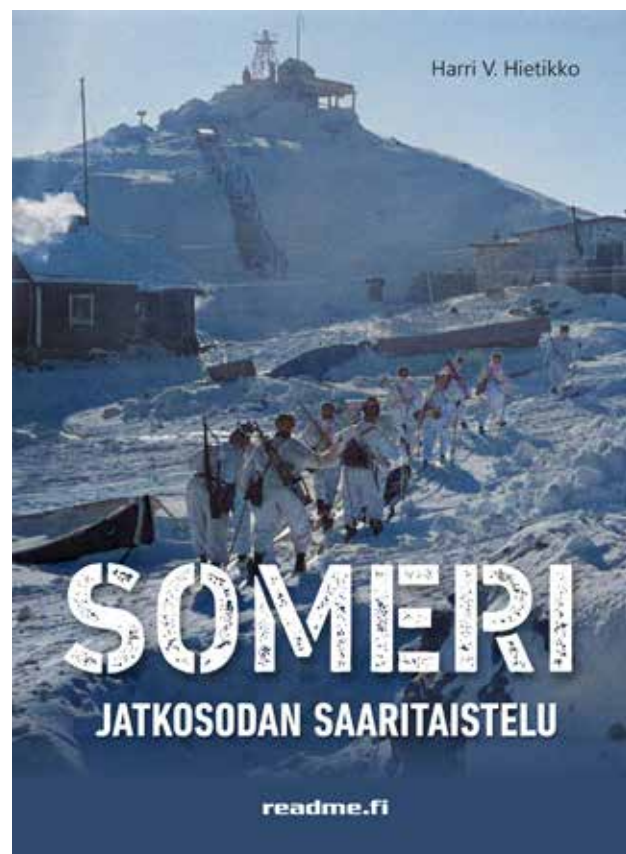
käyty meritaistelu sitten Ruotsinsalmen taistelun vuonna 1790.

Paitsi sotatietokirja, kertomus Somerista on tarina menneisyyden kaikkujen heijastumisesta nykypäivään. Se on raikas ja moderni tulkinta isovanhempiemme sankariteoista, joka käsittelee maanpuolustuksen ja Itämeren strategisen aseman problematiikkaa myös omana aikanamme.

Kirjan taistelukuvaukset koostuvat kymmenistä Somerin veteraanien haastatteluista, jotka on alun perin

kerätty jo 1990-luvulla ja joita ei ole aiemmin julkaistu.

Teos sisältää myös runsaasti valokuvia, jotka jopa kalustokuvausten osalta liittyvät suoraan Somerin saareen. Osa kuvista on SA-kuvia, mutta joukossa on myös puolen tusinaa yksityisarkistoista saatua ennennäkemätöntä otosta. Sotilasvalokuvaaja Pasi Lindroosin väritystyö luo kuviin pehmeän unenomaisen tunnelman, joka tukee moninäkökulmaista, paikoin populaarikulttuurista

ja kaunokirjallisuudesta ammentavaa kerrontaa.

Harri V. Hietikko

hallintotieteiden tohtori,
kirjailija ja reserviläinen

Harri V. Hietikko: Someri – jatkosodan saaritaistelu

Readme.fi 2022, 224 sivua, ISBN 978-952-373-514-9

Azovin mies muistelee

Kuten tiedetään, vuonna 2014 toteutettu Ukrainan väri vallankumous johti Krimin niemimaan venäläismiehitykseen ja sodan syttymiseen maan itäosissa. Muualla Euroopassa nämä tapahtumat jäivät tuolloin monien mielissä epäselväksi ja toisarvoiseksi kuo-

hunnaksi, jonka ei annettu haitata omaa ensimmäisen maailman ongelmien paris-piehtarointia. Suomen ja Ruotsin kaksoiskansalainen Carolus Löfroos koki asiat kuitenkin voimakkaammin. Tämä Suomen puolustusvoimissa rannikkojääkärikoulutuksen saanut ja Ruotsin kodinturvajoukoissa palvellut nuori mies värjäytyi vapaaehtoiseksi taistelijaksi Azovin pataljoonan ulkomaalaisjoukkueeseen.

Löfroos on kirjoittanut kokemuksistaan tuoreen kirjan, joka osaltaan taustoittaa ja kuvaa niitä tapahtumia, joiden ymmärtäminen on tärkeää tarkasteltaessa tällä hetkellä Ukrainassa käynnissä olevaa sotaa.

Kirja on kuvaus yhden miehen ja hänen monikan-sallisten taistelutovereidensa kokemuksista nykyaikaisessa sodassa vuosina 2014–2015. Tarinassa osansa saavat kasarmiarki, varusteongelmat, perinteisen sotilaselämän myötä- ja vastamäet sekä tietysti tais-

Kuva: Carolus Löfroos

telut Itä-Ukrainan separatisteja ja venäläisjoukkoja vastaan. Tämän kaltaisen kerronnan ystäville teos ei tuota pettymystä. Itseasiassa se nousee toisen maailmansodan jälkeisissä suomalaisissa sotakuvauksissa lähelle Luca Moconesin vuonna 1997 julkaistua kirjaa, Mostarin tien lifarit, jota itse pidän poikkeuksellisen ansiokkaana lajityypinsä edustajana.

Molemmissa teoksissa minua kiehtovat ja molemmissa ovat läsnä raikas, poikamainen kuvia kumartelemattomuus, nykykirjallisuudesta tällä hetkellä lähes kokonaan puuttuva aito anarkismi ja älykäs poliittinen epäkorrektius sekä

jonkinlainen surrealistisen apokalyptinen tunnelma, jonka koen vahvasti aina lukiessani kuvauksia entisen Neuvostoliiton tai itäblokin alueen konflikteista. Löfroos ei eksy tarinassaan kovin eksistenttialistiin syvyyksiin tai korkeakirjallisuudelle huipuille. Teoksen kieli on hyvää ja esineenä se on huolellisesti taitettu ja tyylikkäästi toteutettu. Valokuvat kytkeytyvät tekstiin ja syventävät näin lukukokemusta.

Eniten ajatuksia kirja onnistuu herättämään jaksoissa, joissa Löfroos pohdiskelee lähtönsä ja kutsumuksensa motiiveja. Nämä pohdinnat lienevät jollain tasolla tuttuja useammallekin aktii-

vireserviläiselle. Mitä ovat rohkeus ja velvollisuus? Kuinka pitkälle vastuu toimia ulottuu? Onko taistelu vieraalla rintamalla oikean asian vuoksi arvokkaampaa, kuin maanpuolustustyö kotimaassa vai kannattaako niitä edes verrata toisiinsa? Milloin sota on oma ja milloin se on jonkun toisen? Sotilaan elämää on mahdollista harjoittaa monin eri tavoin ja eri paikoissa. Omasta puolestani koen, että vapaaehtoinen ja käsketty harjoittelu kotimaassa ja hioutuminen omaan tehtävään osana puolustusvoimia palvelee usein paremmin oikeudenmukaista maailmaa, kuin taistelu kiivärimiehenä kaukana ko-

toa ja osin järjestäytymättömässä joukossa. Silti Löfroosin mietteet ja perusteet jäävät piinaamaan levotonta sielua. Lopulta miehen kuitenkin täytyy tehdä se, mitä miehen täytyy ja soturin tie on aina henkilökohtainen.

Carolus Löfroos: Vapaaehtoiset – Sotamme Ukrainassa 2014–2015

Kiias Kustannus 2022, 424 sivua, ISBN 978-952-7197-33-2

Harri V. Hietikko

hallintotieteiden tohtori,
kirjailija ja reserviläinen

Vimpeliläisten sotapolut yksissä kansissa

Kuluneen vuoden sota-kirjallisuuden paikallinen merkkiteos on julkaistu. Vimpeliläinen paikallishis-torioitsija Seppo Kataja (res. kapt.) julkaisi kesäl-lä omakustanteena kirjan Vimpeliläiset talvi- ja jat-kosodassa. Kovakantisessa kuvitetussa teoksessa on sivuja lähes 380. Aiemmin kyläseuran kustantamana häneltä julkaistiin teos Po-kela-Lakaniemi- Pyhälah-ti-Viitaniemi -kyläkirja.

1990-luvun alussa vete-raanimatrikkelin teosta Ka-tajalle jäi julkaisematonta aineistoa, sekä veteraanien toivomus koota vimpeliläi-nen veteraaniperinne tal-teen. Vimpeliläisten sota-veteraanien haastatteluista ja muualta talteen otetusta kirjallisesta materiaalista kertyi Katajalle lopulta niin paljon aineistoa, että ajatus sen kokoamisesta kirjaksi

alkoi hahmottua.

Kun Kansallisarkiston Di-gitaaliarkistosta tuli saa-taville talvi- ja jatkosodan joukko-osastojen sotapäi-väkirjat sekä kaatuneiden kantakorttitiedot, sekä myöhemmin avattiin So-tapolku.fi -verkkopalvelu ja SA kuva-arkisto, alkoi työ nopeutua. Näistäkin lähteistä vimpeliläisiä kos-kevan tiedon kerääminen kesti vuosia, mutta oli teh-tävissä sentään ilman fyysi-siä arkistokäyntejä.

Kirjasta muodostui seik-kaperäinen selvitys vim-peliläisten vaiheista sotien vuosina. Sotien laajem-pia vaiheita, taikka jouk-ko-osastojen taktisia manöövereitä ei esitellä. Ensimmäiset on jokaisen lukijan tarvittaessa helppo selvittää yleisteoksista, ja jälkimmäisiin voi tutustua tarkemmin asian omaisten

joukko-osastojen aiemmin julkaistuista kronikoista tai avoimista Digiar-kiston läh-teistä.

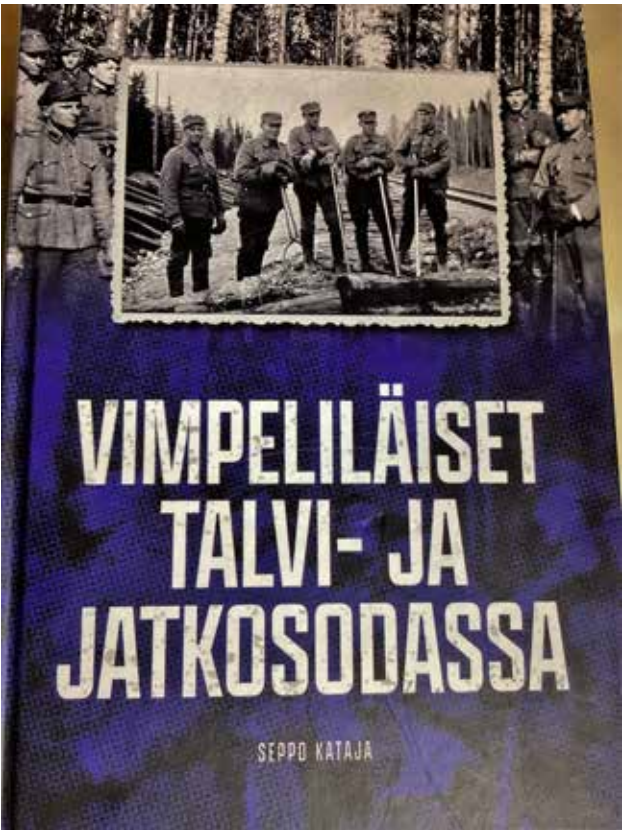
Kirjan laajin osio on Vim-peliläiset sotapäiväkirjois-sa, jossa on kronologisesti eri lähteiden maininnat vimpeliläisistä. Vimpelistä koottu 32. pioneerikom-pania talvisodassa ja Lap-pajärveltä ja Vimpelistä koottu 1. pioneeripataljoo-na jatkosodassa ovat useim-min mainitut, mutta mai-nintoja löytyy milloin vain vimpeliläislähtöisiä henki-löitä eri sotapäiväkirjoissa esille tulee. Vimpelin san-karivainajat ja Vimpelin haavoittuneet -kappaleet rakentuvat lyhyeen kuva-ukseen taistelutilanteesta, jossa kaatuminen tai haa-voittuminen on tapahtunut. Samoin Vimpeliläiset sota-vangit -osiossa kuvaillaan tilanne, joka johti vangiksi

jäämiseen. Luettelomaisesti on kirjan lopulla osiot Vim-peliläissyntyiset upseerit talvi- ja jatkosodassa sekä Sotiin osallistuneet.

Jos suvussa vain joku on Vimpelistä sotilaana tai lottana sotiin osallistunut, niin tässä kirjassa se mitä todennäköisimmin maini-taan. Kirja on kunnianosoit-us sodissa itsensä alttiiksi antaneille ja toteuttaa mitä parhaimmin Veteraanin il-tahuuto -laulun vetoomusta ” Himmettä ei muistot kos-kaan saa!”

Kirjan ensimmäinen painos myytiin loppuun nopeasti sen ilmestyttyä ja marras-kuulla otettu toinen painos on lähes loppuunmyyty.

Atro Anttila

YLENNYKSET KESKI-POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJIEN PIIRIN ALUEELLA 6.12.2022

Tasavallan presidentti on itsenäisyyspäivänä 6.12.2022 ylentänyt yhteensä 728 reservin upseeria ja erikoi-supseeria. Everstiluutnantiksi yksi, majuriksi 31, komentajakapteeniksi yksi, lääkintämajuriksi kaksi, kapteeniksi 126, kapteeniluutnantiksi 10, lääkintä-kapteeniksi kaksi, yliluutnantiksi 180, merivoimien yliluutnantiksi 14, lääkintäyliluutnantiksi neljä, luut-nantiksi 314, merivoimien luutnantiksi 35 ja lääkintä-luutnantiksi kahdeksan henkilöä.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin alueelta on ylennetty seuraavat upseerit reservissä:

Kapteeniksi

KAIVOLA Ensio, Kokkola

Yliluutnantiksi

KURIKKALA Tomi Tapani, Kannus
SEPPÄLÄ Janne Veli, Ylivieska

Luutnantiksi

HAAPANIEMI Frans Aulis Ivar, Kalajoki
JUUSOLA Miika Aarre Oskari, Vaasa (Kalajoki)
LATOMAA Kari Tapio, Kokkola
VILJAMAA Kari Tapio, Ylivieska

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin alueella toimivien Puolustusvoimien aluetoimisto-jen päälliköiden ylentämät aliupseeriston ja miehis-tön jäsenet:

Sotilasmestariksi

TUNKKARI Perttu Aleks, Veteli

Vääpeliksi

ERIKSSON Christer Valdemar, Kokkola
KAUNISTO Ilmo Antero, Kaustinen
KOLPPANEN Jaakko Petteri, Kannus

Ylikersantiksi

AUTIO Juho Jaakko, Sievi
HIETALA Antti Eino Ilmari, Pietarsaari
SILLANPÄÄ Tarmo Johannes, Kokkola
SÄTERI Roope Viljami, Kalajoki

Kersantiksi

BYGGMÄSTAR Elias Johannes, Luoto
LEPPÄNEN Arto Asmo Johannes, Toholampi
MEHTÄLÄ Kauko Sakari, Sievi
NISSILÄ Tero Jussi, Ylivieska

SIPILÄ Jarkko Matias, Ylivieska
TAINIO Jukka Jaakko, Veteli

Alikersantiksi

ISOHANNI Toni Teijo, Kannus
HÄGGBLOM Robin, Kokkola

Korpraaliksi

HUHTAMÄKI Jukka Pekka, Ylivieska
JOKELA Juuso Eemil, Nivala
MIKKOLA Tomas Carl-Axel, Kokkola
NUMMELA Lassi Kalervo, Haapajärvi
SAVELA Juho Aku Ilmari, Reisjärvi
THYLIN Benjamin Ernst Axel, Pietarsaari

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri onnittelee kaikkia ylennettyjä!

Ylennykset ja palkitsemiset MPK Pohjanmaan maanpuolustuspiirissä

Suomen itsenäisyyspäivänä 6.12.2022 on MPK Pohjan-maan maanpuolustuspiirin sitoumuksen tehneitä koulut-tajia ja toimijoita ylennetty seuraaviin sotilasarvoihin re-servissä:

Kapteeniksi Ala-aho Juha

Yliluutnantiksi Haanpää Tomi, Härkönen Juha, Kurikkala Tomi ja Tamps, Kari

Luutnantiksi Kalapudas Hannu

Sotilasmestariksi Tunkkari Perttu ja Korpela Mika

Yliväapeliksi Isosalo Antti

Vääpeliksi Eriksson Christer, Lindroos Pasi ja Mäki Mika

Ylikersantiksi Ålander Kim

Kersantiksi Hänninen Janne

Alikersantiksi Berg Juho

Korpraaliksi Lahtinen Teemu

Lisäksi Reserviläisliitto on myöntänyt liiton ansioristin soljella Timo Sysilammelle, ansioristin Tomi Kurikka-lalle, kultaisen ansiomitalin Kari Jutilalle sekä hopeisen ansiomitalin Sami Arpiaiselle.

Lämpimät onnittelumme koko Pohjanmaan maanpuolus-tuspiirin puolesta kaikille ylennetyille ja palkituille!

Ansiomitalit 6.12.2022

Reserviläisliitto ry

Reserviläisliiton Ansioristi

Kurikkala Tomi, Kannus

Hopeinen ansiomitali

Kunelius Arto, Reisjärvi

Pronssinen ansiomitali

David Snåre, Kruunupyy

Suomen Reserviupseeriliitto ry

Hopeinen ansiomitali

Samu Jämsä, Nivala

Pronssinen ansiomitali

Jari Vähäkainu, Kalajoki

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry

Hopeinen ansiomitali

Julia Eriksson, Kokkola

Pronssinen ansiomitali

Tuomas Syrjälä, Kokkola

KäRes luottaa yhteisen tekemisen voimaan

Kälviän Reserviläisten vuosikokous pidettiin Kälviän ST1:llä 1.12.2022 kello 18.00 alkaen. Edellisestä kokouksesta oli aikaa kulu-
nut melkoisesti, kertoivat että vuosi oli 2016.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Antti Vieri ja sihteeriksi Jari Tikkanen. Hallituksen muiksi jäseniksi tulivat Simo Säippä, Matti Lukkarila, Jukka Huhta, Anssi Niemi ja Simo Miekkoja. Käytiin läpi tarvittavat asiat sekä toimintasuunnitelmat tulevalle vuodelle. Tilaisuus vietettiin läpi leppoisissa merkeissä, makoisalla kahvittelulla terästettynä. Tästä on hyvä jatkaa uusin voimin ja hyvän yhteistyön merkeissä!

Onnea ja menestystä kaikille toimijoille!

Yksituumainen Kälviän Reserviläiset ry:n vuosikokous pidettiin paikkakunnan ST1-aseman tiloissa. Teksti ja kuva: Eero Muhonen

**Rauhallista joulua ja
turvallista uutta vuotta 2023**

OP Joki-Pohjanmaa

Himanka, Nivala, Perho

010 256 5001

op.fi/joki-pohjanmaa

Pohjanmaan Maanpuolustaja on

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n ja
Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n
tiedotus- ja jäsenlehti.

Talousasiat: Rauno Hauta-aho, 040 581 7412

rauno.hauta-aho@sok.fi

Paino: Botnia-Print Oy, Kokkola

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603

paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi

www.kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättymisen..... 13.3.

Marskin syntymäpäivä..... 4.6.

Haminan rauha 1809 19.9.

Itsenäisyyspäivä 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi

RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

K-P Maanpuolustajien piiri ry

Sami Pokki 050 63 922

sami.pokki@gmail.com

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257

ari.am.oli@gmail.com

Österbottens Försvarsgille –

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf

Arja Rantanen 050 524 4731

arjarantanen24@gmail.com